

Recipient
JASPERS

Tipul documentului
Raport Final

Data
23 septembrie 2016

Informații cu privire la Proiect
JASPERS – Lot 2: Deșeuri solide – Acord de finanțare pentru Asistență Tehnică destinată țărilor care beneficiază de sprijin prin JASPERS
Evaluarea impactului diferitelor instrumente economice asupra cantităților de deșeuri reciclate/valorificate și deviate de la depozitare în România

INSTRUMENTE ECONOMICE PENTRU CREȘTEREA RECICLĂRII ȘI DEVIEREA DEȘEURILOR DE LA DEPOZITARE ÎN ROMÂNIA

RAPORT FINAL

Fișa de control a documentului

Client:	JASPERS, Banca Europeană de Investiții
Proiect:	Evaluarea impactului diferitelor instrumente economice asupra cantităților de deșeuri reciclate/valorificate și deviate de la depozitele din România
Informații cu privire la contract:	JASPERS - Lot 2: Deșeuri solide – Acord de finanțare pentru Asistență Tehnică destinată țărilor care beneficiază de sprijin prin JASPERS
Tipul documentului:	Raport Final

Nivelul controlului	Control normal	X
	Control de detaliu	
	<i>Pentru controlul de detaliu se va completa o fișă de control distinctă.</i>	

	Întocmit de	Revizuit de	Aprobat de
CONTROLUL ȘI REVIZUIREA VERSIUNILOR	Nicole Seyring Coordonator de echipă (Team Leader) Alina Oberdoerfer Coordonator de echipă adjunct Maximilian Kling Personal auxiliar	Billy Moore Expert Tehnic	Raul Daussa Director de Proiect
V1	26/08/2016	30/08/2016	02/09/2016
V2	22/09/2016	23/09/2016	23/09/2016
V3	06/10/2016	10/10/2016	13/10/2016

CUPRINS

LISTA FIGURILOR	1
LISTA TABELELOR	1
LISTA ACRONIMELOR	2
DEFINIȚII	3
LISTA ACTELOR LEGISLATIVE APLICABILE ÎN ROMÂNIA	6
SUMAR EXECUTIV.....	7
1 INTRODUCERE	10
2 TRECEREA ÎN REVISTĂ A INSTRUMENTELOR ECONOMICE APLICATE ÎN ALTE STATE MEMBRE ALE UE.....	12
2.1 RĂSPUNDEREA EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI (REP) PENTRU DEȘURILE DE AMBALAJE ...	12
2.2 TAXA DE DEPOZITARE.....	13
2.3 SCHEMA “PLĂTEȘTI CÂT ARUNCI” (PAYT)	16
2.4 SANCTIUNI APLICATE AUTORITĂȚILOR LOCALE (MUNICIPALITĂȚILOR) SAU OPERATORILOR DIN INDUSTRIE PENTRU NERESPECTAREA ȚINTELOR CU PRIVIRE LA GESTIONAREA DEȘURILOR	17
2.5 ALTE INSTRUMENTE	17
3 PREZENTAREA SITUAȚIEI ACTUALE PRIVIND GESTIONAREA DEȘURILOR ÎN ROMÂNIA ȘI EFICIENȚA INSTRUMENTELOR ECONOMICE.....	18
4 INSTRUMENTE ECONOMICE PROPUSE PENTRU ROMÂNIA	21
4.1 RĂSPUNDEREA EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI (REP) PENTRU DEȘURILE DE AMBALAJE ȘI SANCTIUNI PENTRU PRODUCĂTORII DE AMBALAJE.....	21
4.2 TAXA DE DEPOZITARE ȘI SANCTIUNI	26
4.3 SCHEMA “PLĂTEȘTI CÂT ARUNCI” (PAYT)	30
4.4 ECOTAXA PENTRU PUNGI ȘI SACOȘE DE CUMPĂRĂTURI	35
4.5 SCHEMA DEPOZIT-RETURNARE PENTRU ANUMITE DEȘURI DE AMBALAJE.....	35
4.6 RESTRICȚII/INTERDICȚII PENTRU DEPOZITAREA ANUMITOR TIPURI DE DEȘURI.....	36
5 ESTIMAREA IMPACTULUI ASUPRA RECICLĂRII DEȘURILOR MUNICIPALE SOLIDE (DMS) ȘI ASUPRA RATELOR DE DEPOZITARE A DEȘURILOR MUNICIPALE BIODEGRADABILE (DMB)	37
6 GRAFICUL DE IMPLEMENTARE	42
BI B L I O G R A F I E	47

LISTA FIGURILOR

Figura 2-1: Generarea, valorificarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje în BE, IE, PT și UK	12
Figura 2-2: Valoarea tarifelor de depozitare uzuale și rata de depozitare a deșeurilor municipale solide (DMS) la nivelul SM ale UE	14
Figura 2-3: Tariful pentru depozitarea deșeurilor (taxe de depozitare și taxe la poarta depozitului), ajustat cu nivelul PIB-ului, la nivelul SM ale UE comparativ cu România (2017 și 2018)	15
Figura 4-1: Propuneri de modificare a REP pentru deșeurile de ambalaje municipale	22
Figura 4-2: Propuneri de modificare a REP pentru deșeurile de ambalaje generate de sectorul industrial și comercial.....	23
Figura 4-3: Mecanismul de plată propus și fluxul financiar aferent taxei de depozitare	27
Figura 4-4: Rate de colectare posibile pentru materialele reciclabile, după introducerea schemei PAYT în România	31
Figura 4-5: Reducerea posibilă a cantității de deșeurii reziduale, în urma introducerii schemei PAYT în România	31
Figura 5-1: Valoarea estimată a ratei de reciclare a DMS în România (2012-2025).....	39
Figura 5-2: Estimarea ratei de valorificare a deșeurilor de ambalaje în România (2012-2025).....	40
Figura 5-3: Cantitatea estimată de DMB depozitate în România (2012-2025)	41

LISTA TABELELOR

Tabelul 3-1: Cantitățile de deșeurii municipale generate și gestionate în perioada 2010-2013 [EUROSTAT]	18
Tabelul 3-2: Țintele privind deșeurile stabilite la nivelul UE și îndeplinirea acestora în România ...	19
Tabelul 4-1: Sinteza oportunităților și riscurilor aferente schemei "Răspunderea extinsă a producătorului" (REP) pentru deșeurile de ambalaje	25
Tabelul 4-2: Grafic pentru creșterea treptată a taxei de depozitare	26
Tabelul 4-3: Sinteza oportunităților și riscurilor aferente taxei de depozitare a deșeurilor	28
Tabelul 4-4: Sinteza oportunităților și riscurilor aferente schemei PAYT	33
Tabelul 5-1: Capacitatea preconizată de tratare a deșeurilor la nivel național.....	37
Tabelul 5-2: Gradul de utilizare a capacităților, folosit ca ipoteză în cadrul scenariului BAU	38
Tabelul 5-3: Gradul de utilizare a capacităților, folosit ca ipoteză în cadrul scenariului IMP.....	38
Tabelul 6-1: Graficul de implementare a principalelor instrumente	42
Tabelul 6-2: Graficul de implementare pentru celelalte instrumente.....	46

LISTA ACRONIMELOR

ADI	Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
ANPM	Agenția Națională pentru Protecția Mediului
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
BAU	Menținerea situației existente (scenariu – Business as usual)
CC	Comisia Europeană
CEA	Condiționalitate ex-ante
DMB	Deșeuri municipale biodegradabile
DMS	Deșeuri municipale solide
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FSE	Fondul Social European
HG	Hotărâre de Guvern
IMP	Instrumente Economice Îmbunătățite (scenariu – Improved economic instruments)
ISPA	Instrument pentru Politicile Structurale de Pre-Aderare
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
OG	Ordonanța Guvernului
OTR	Organizație de Transfer de Responsabilitate (PRO)
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PAYT	Schema “Plătești cât arunci”
PHARE	Asistență pentru restructurare economică pentru Polonia și Ungaria
PMC	Plastic, metal și cutii de carton pentru băuturi (se referă la containere sau cutii din carton)
POSM	Programul Operațional Sectorial - Mediu
REP	Răspunderea Extinsă a Producătorului (EPR)
SDR	Sistem Depozitare-Rambursare
SM	Stat Membru
SMID	Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor
SNGD	Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor
TMB	Tratare mecanico-biologică
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană

DEFINIȚII

Colectare	Înseamnă strângerea deșeurilor, inclusiv sortarea și stocarea preliminară a deșeurilor, în vederea transportării la o instalație de tratare (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (10)</i>)
Colectare separată	Înseamnă colectarea în cadrul căreia un flux de deșeurii este păstrat separat în funcție de tipul și natura deșeurilor, cu scopul de a facilita tratarea specifică a acestora (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (11)</i>)
Depozit de deșeurii	Reprezintă un amplasament de evacuare a deșeurilor pentru depozitarea deșeurilor pe sau în pământ (adică în subsol), care include: <ul style="list-style-type: none"> - spații interne pentru evacuarea deșeurilor (adică un producător de deșeurii își construiește propriul depozit pentru evacuarea deșeurilor la locul de producție) și - amplasamente permanente (adică pentru o perioadă mai lungă de un an) care este utilizat pentru depozitarea temporară a deșeurilor, dar care nu includ: <ul style="list-style-type: none"> - locuri unde deșeurile sunt descărcate pentru a permite pregătirea acestora pentru transportul ulterior în scopul recuperării, tratării sau evacuării în altă parte și - depozitarea deșeurilor înainte de recuperarea pentru tratare pentru o perioadă de maximum trei ani în general sau - depozitarea deșeurilor înainte de evacuare pentru o perioadă de maximum un an (<i>Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeurii, Articolul 2 alineatul (g)</i>)
Deșeurii	Înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul le aruncă sau are intenția sau obligația să le arunce (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (1)</i>)
Deșeurii biodegradabile	Reprezintă orice deșeurii care pot suferi o descompunere aerobă sau anaerobă, cum ar fi produsele alimentare, deșeurile de grădină, hârtia sau cartonul (<i>Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeurii, Articolul 2 alineatul (m)</i>)
Deșeurii de ambalaje	Înseamnă orice ambalaj sau material de ambalaj, conform definiției deșeurilor din Directiva 2008/98/CE, cu excepția reziduurilor din producție (<i>Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, versiunea consolidată, Articolul 3 alineatul (2)</i>)
Deșeurii de ambalaje municipale	Înseamnă deșeurile de ambalaje provenite din deșeurile municipale (deșeurii menajere și similare), cu excepția deșeurilor de ambalaje provenite din activități comerciale și industriale
Deșeurii inerte	Reprezintă deșeurile care nu sunt supuse unor transformări fizice, chimice sau biologice semnificative. Deșeurile inerte nu se dizolvă, nu ard și nu reacționează chimic în nici un alt mod, nu sunt biodegradabile și nu au efecte negative asupra altor materiale cu care vin în contact astfel încât să polueze mediul sau să dăuneze sănătății umane. Conținutul total în levigat și agenți poluanți al deșeurilor și ecotoxicitatea levigatului trebuie să aibă valori nesemnificative și, în mod special, să nu pună în pericol calitatea apei de suprafață și/sau a apelor subterane (<i>Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeurii, Articolul 2 alineatul (e)</i>)
Deșeurii menajere	Înseamnă deșeurii provenite din gospodării (<i>Decizia Comisiei 2011/753/UE de stabilire a normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la Articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului; Articolul 1 alineatul</i>

	(1))
Deșeuri municipale	Reprezintă deșeurile menajere și alte deșeuri care, datorită naturii sau compoziției lor, sunt similare deșeurilor menajere (<i>Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri, Articolul 2 alineatul (b)</i>)
Deșeuri periculoase	Înseamnă orice deșeuri care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase enumerate în Anexa III la Directiva 2008/98/CE privind deșeurile, care stabilește o listă a operațiunilor de eliminare, listă care nu este exhaustivă (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (2)</i>)
Deșeuri similare	Înseamnă deșeuri care din punctul de vedere al naturii și al compoziției sunt comparabile deșeurilor menajere, exclusiv deșeurile din industrie și deșeurile din agricultură și activități forestiere (<i>Decizia Comisiei 2011/753/UE de stabilire a normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la Articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului; Articolul 1 alineatul (2)</i>)
Eliminare	Înseamnă orice operațiune care nu este o operațiune de valorificare, chiar și în cazul în care una dintre consecințele secundare ale acesteia ar fi recuperarea de substanțe sau de energie. Anexa I din Directiva 2008/98/CE privind deșeurile stabilește o listă a operațiunilor de eliminare, listă care nu este exhaustivă (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (19)</i>)
Gestionarea deșeurilor	Înseamnă colectarea, transportul, valorificarea sau eliminarea deșeurilor, inclusiv supervizarea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (9)</i>)
Pregătirea pentru reutilizare	Înseamnă operațiunile de verificare, curățare sau valorificare prin reparare, prin care produsele sau componentele produselor care au devenit deșeuri sunt pregătite pentru a fi reutilizate fără nicio altă operațiune de pre-tratare (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (16)</i>)
Producători (în legătură cu ambalajele)	Producători și importatori de ambalaje și de bunuri ambalate
Reciclare	Înseamnă orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția lor inițială sau pentru alte scopuri. Aceasta include retratarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică și conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (17)</i>)
Refolosirea ambalajului	Înseamnă orice operațiune prin care ambalajul, conceput și proiectat pentru a realiza în cadrul ciclului său de viață un număr minim de parcursuri sau rotații, este reumplut sau utilizat în același scop pentru care a fost conceput, cu sau fără suportul produselor auxiliare prezente pe piață, dând posibilitatea ambalajului să fie reumplut; astfel de ambalaje refolosite vor deveni deșeuri de ambalaje atunci când nu vor mai putea fi refolosite (<i>Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, versiunea consolidată, Articolul 3 alineatul (5)</i>)
Reutilizare	Înseamnă orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deșeuri sunt utilizate din nou în același scop pentru care au fost concepute (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (13)</i>)

Tratare	Înseamnă operațiunile de valorificare sau eliminare, inclusiv operațiunile de pregătire premergătoare valorificării sau eliminării
Valorificare	Înseamnă orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop, sau faptul că deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv, în întreprinderi sau în economie în general. Anexa II la Directiva 2008/98/CE stabilește o listă a operațiunilor de valorificare, listă care nu este exhaustivă (<i>Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor Directive, Articolul 3 alineatul (15)</i>)

LISTA ACTELOR LEGISLATIVE APLICABILE ÎN ROMÂNIA

Legea nr. 211/2011	Privind regimul deșeurilor
Legea nr. 249/2015	Privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje
Legea nr. 51/2006	Privind serviciile comunitare de utilități publice, cu modificările ulterioare
Legea nr. 101/2006	Privind serviciul de salubritate a localităților, cu modificările ulterioare
OUG nr. 196/2005	Privind Fondul pentru Mediu, cu modificările ulterioare
OUG nr. 195/2005	Privind Protecția Mediului, cu modificările ulterioare
HG nr. 870/2013	Privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014-2020
HG nr. 349/2005	Privind depozitarea deșeurilor, cu modificările ulterioare
HG nr. 856/2002	Privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase, cu modificările ulterioare
HG nr. 621/2005	Privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje (abrogată)
Ordinul nr. 794/2012	Privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje
Ordinul nr. 2742/3190/305/2011	Privind aprobarea procedurii, criteriilor de autorizare, reautorizare, revizuire, avizare anuală, emiteră și anulare a licenței de operare, a procentajului minim de valorificare a deșeurilor de ambalaje preluate de la populație, a operatorilor economici în vederea preluării obligațiilor privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare și reciclare a deșeurilor de ambalaje, precum și pentru aprobarea componenței și atribuțiilor comisiei de autorizare (abrogat)
Ordinul nr. 192/2014	Privind modificarea Ordinului nr. 578/2006 pentru aprobarea metodologiei de calcul a contribuțiilor și taxelor datorate la Fondul pentru Mediu
Ordinul nr. 1298/2011	Pentru modificarea procedurii de emiteră a autorizației de mediu, aprobată prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1798/2007
Ordinul Președintelui ANRSC nr. 82/2015	Privind aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de salubritate a localităților
Ordinul Președintelui ANRSC nr. 109/2007	Privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților
Ordinul Președintelui ANRSC nr. 111/2007	Privind aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de salubritate a localităților
Ordinul Președintelui ANRSC nr. 112/2007	Privind aprobarea Contractului-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților

SUMAR EXECUTIV

La solicitarea autorităților române, JASPERS a comandat un studiu care are ca scop identificarea instrumentelor economice care sunt cele mai potrivite pentru a încuraja practicile durabile de gestionare a deșeurilor în România, precum și pentru creșterea gradului de reciclare a deșeurilor și de deviere de la depozitare. Se preconizează că rezultatele acestui studiu vor fi incluse în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor pe care, în prezent, România îl are în curs de elaborare, în conformitate cu Directiva-cadru europeană privind deșeurile și condiționalității ex-ante (CEA) pentru utilizarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) în sectorul deșeurilor, în perioada 2014-2020.

Rata foarte scăzută de reciclare a deșeurilor și de deviere de la depozitare din România este datorată în parte de lipsa unei infrastructuri adecvate de gestionare a deșeurilor. Situația actuală a gestionării deșeurilor municipale din România se caracterizează printr-o acoperire incompletă a serviciilor de colectare a deșeurilor (doar 80% din populație acoperită în 2012, aproximativ 800.000 t/an de deșeuri abandonate ilegal), o rată de reciclare a materialelor sub 5% și o dependență mare de eliminarea la depozitele de deșeuri (peste 90% din deșeurile colectate sunt în prezent eliminate în depozitele de deșeuri, dintre care multe sunt neconforme). Majoritatea deșeurilor colectate sunt eliminate în depozitele de deșeuri fără tratare, deoarece capacitatea de tratare este în prezent insuficientă.

Se estimează că situație se va îmbunătăți odată ce sistemele de management integrat al deșeurilor (SMID), finanțate de UE la nivel județean și aflate în prezent în curs de implementare, devin operaționale. Dintre cele 32 de județe care implementează SMID în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013, numai câteva sunt în operare; jumătate dintre sisteme vor fi în operare în 2017, iar restul în 2018.

Cadrul instituțional neadecvat contribuie, de asemenea, la rata de reciclare foarte scăzută din România. În afară de lipsurile din infrastructură, există, de asemenea, o lipsă de cooperare între entitățile publice și private responsabile cu colectarea deșeurilor de ambalaje din surse municipale, în principal gospodării, aceasta în ciuda implementării din anul 2004 de către România a unei scheme de Responsabilitate Extinsă a Producătorului (REP) pentru deșeurile din ambalaje, cu intenția de a îmbunătăți reciclarea și recuperarea acestora. România a pus de asemenea în aplicare alte două instrumente economice pentru a încuraja prevenirea, reutilizarea și reciclarea, și pentru a reduce depozitarea deșeurilor municipale solide (conform ierarhiei de gestionare a deșeurilor):

- o ecotaxă pentru pungile de cumpărături, care a fost pus în aplicare începând cu anul 2009; și
- o taxă de depozitare, adoptată în 2013, cu dată efectivă de punere în aplicare de 01.01.2017.

În plus, România impune, de asemenea, penalități pentru producătorii de ambalaje (și OTR) și pentru autoritățile locale care nu îndeplinesc obiectivele de reciclare/valorificare a deșeurilor din ambalaje și respectiv de reducere a cantității de deșeuri eliminate prin depozitare.

Eficiența limitată a instrumentelor economice actuale necesită revizii. Eficiența acestor instrumente a fost însă limitată din cauza prevederilor contradictorii în legislație, a problemelor de implementare, precum și o lipse de punere în aplicare. După trecerea în revistă a celor mai bune practici în utilizarea instrumentelor economice de gestionare a deșeurilor în alte țări ale UE și după consultarea tuturor părților interesate implicate – Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA), Administrația Fondului pentru Mediu, asociațiilor de producători de ambalaje, entități de gestionare a deșeurilor și autorități locale – pe o perioadă de opt luni, consultantul desemnat de Jaspers a elaborat o serie de propuneri:

- Restructurarea schemei REP pentru deșeurile de ambalaje;
- Îmbunătățirea eficienței taxei de depozitare; și
- Introducerea treptată a unui sistem PAYT simplu, bazat pe volum la nivel național și de colectare din poartă în poartă pentru anumite fracții de deșeuri reciclabile și biodeșeuri.

Consultantul propune, de asemenea, revizuirea anumitor elemente ale ecotaxei existente pentru pungile de cumpărături, luarea în considerare a unei scheme voluntare de depozitare-rambursare pentru anumite tipuri de deșeuri de ambalaje, și punerea în aplicare a restricțiilor/interdicțiilor existente privind eliminarea anumitor tipuri de deșeuri în depozitele de deșeuri.

Instrumente economice propuse, care sunt estimate să conducă la creșterea ratei de reciclare și de utilizare a infrastructurii de tratare a deșeurilor. Punerea în aplicare a măsurilor propuse în acest studiu ar conduce la creșterea ratelor de colectare selectivă și de reciclare a deșeurilor municipale solide (DMS), inclusiv a deșeurilor de ambalaje, și utilizarea capacității noilor SMID care sunt în prezent în curs de implementare, reducând astfel cantitatea de deșeuri eliminate la depozite. Totuși, aceste măsuri nu ar fi suficiente pentru atingerea țintei de reciclare a 50% DMS în 2025 (la cinci ani după termenul limită), chiar și în cel mai optimist scenariu. Performanța sistemului se va îmbunătăți numai în cazul în care toate măsurile propuse sunt implementate în timp util, prin urmare accelerarea punerii în aplicare a PAYT și a colectării din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile și a biodeșeurilor.

Instrumentele economice propuse de Consultant pot fi sintetizate după cum urmează:

REP pentru deșeuri de ambalaje și penalități pentru producătorii de ambalaje și OTR:

- Definirea "deșeurilor municipale de ambalaje" și includerea definiției în legislația aferentă;
- Clarificarea responsabilităților UAT-urilor pentru gestionarea "deșeurilor municipale de ambalaje";
- Clarificarea responsabilităților organizatorice și financiare ale PRO, precum și a mecanismele de cooperare cu UAT;
- Implementarea unui singur OTR (sau introducerea alternativă a unui "clearinghouse"); și
- Reducerea penalității plătite de către producătorii de ambalaje/OTR care nu ating țintele, și, într-o etapă ulterioară, luarea în considerare a anulării penalităților plătite de producătorii de ambalaje/OTR și UAT.

Taxa de depozitare și sancțiuni pentru autoritățile locale:

- Creșterea treptată și într-un mod înțelept a taxei de depozitare de la 30 lei/t în 2017 la 180 lei/t în 2020 pentru deșeurile nepericuloase;
- Scutirea de la plata taxei de depozitare pentru anumite deșeuri, cum ar fi: materialul stabilizat rezultat în urma tratării mecanico-biologice (TMB) și termice (incinerare), pentru a încuraja tratarea deșeurilor în loc de eliminare la depozit;
- Definirea mecanismului de plată a taxei de depozitare și standardizarea mecanismului de plată pentru taxele de salubritate plătite de gospodării, inclusiv taxa de depozitare;
- Modificarea penalităților plătite de către UAT care nu respectă țintele de reducere a deșeurilor depozitate și, într-o etapă ulterioară, luarea în considerare a anulării penalităților aplicate UAT-urilor (în același timp cu penalitățile aplicate OTR); și
- Utilizarea veniturilor din taxa de depozitare pentru a finanța numai proiecte de gestionare a deșeurilor municipale.

Plătești cât arunci (PAYT):

- Introducerea treptată a unui sistem PAYT simplu, bazat pe volumul de deșeuri, începând cu proiecte-pilot în județe selectate și apoi extinderea la nivel național până în 2020;
- Completarea schemei PAYT bazată pe volumul de deșeuri cu introducerea treptată a colectării din poartă în poartă a materialelor reciclabile (fracțiile de hârtie/carton și ușoare, colectate separate) și biodeșeuri, începând cu proiecte-pilot în județe selectate și apoi extinderea la nivel național în perioada 2020 – 2030; și
- Aplicarea de diferite măsuri evitarea depozitării ilegale a deșeurilor în același timp în care sunt introduse schemele PAYT.

În acest moment este la latitudinea MMAP punerea în aplicare a propunerilor. În unele cazuri, Ministerul trebuie să se dezvolte în continuare propunerile (ex.: definiții tehnice reglementate pentru tratarea mecanico-biologică – TMB și instalațiile de incinerare și cu criteriile chimice/fizice pentru materialele rezultate de la TMB/incinerare). JASPERS își exprimă speranța că acest raport va constitui un fundament al procesului de implementare a instrumentelor economice eficiente și că Ministerul va continua procesul de consultare inițiat cu ocazia realizării acestui studiu. Este evident faptul că nu se poate ajunge la un consens privind toate măsurile la nivelul tuturor părților interesate implicate, însă este important ca toate părțile să înțeleagă procesul care stă la baza stabilirii regulilor și modalitatea în care sunt luate deciziile.

1 INTRODUCERE

Obiectivul acestui proiect a fost acela de a acorda sprijin Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) pentru creșterea eficienței instrumentelor economice aplicate la momentul de față în sectorul deșeurilor din România și de a formula propuneri de noi instrumente, care să încurajeze practicile de gestionare durabilă a deșeurilor și să contribuie la respectarea obiectivelor fixate la nivel național cu privire la reciclarea și la depozitarea deșeurilor¹. Guvernul României poate utiliza rezultatele proiectului pentru a implementa instrumente prin care să se asigure creșterea ratei de reciclare, asigurând astfel îndeplinirea unuia dintre criteriile aferente condiționalităților ex-ante (CEA) pentru sectorul deșeurilor². Cele patru criterii aferente îndeplinirii CEA pentru deșeuri sunt:

- Înaintarea către Comisie a unui raport de implementare, conform dispozițiilor Articolului 11 alineatul (5) din Directiva 2008/98/CE, în care se prezintă stadiul respectării obiectivelor stabilite la Articolul 11 din Directiva 2008/98/CE.
- Existența unuia sau mai multor planuri de gestionare a deșeurilor, conform obligațiilor stabilite la Articolul 28 din Directiva 2008/98/CE.
- Existența programelor de prevenire a generării deșeurilor, conform obligațiilor stabilite la Articolul 29 din Directiva 2008/98/CE.
- Adoptarea măsurilor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor privind pregătirea pentru reutilizarea și reciclarea deșeurilor până în 2020, în conformitate cu dispozițiile Articolului 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE.

Proiectul a fost format din patru Activități (Sarcini), ale căror rezultate, descrise în rapoarte distincte, sunt prezentate în mod concis în prezentul raport. Prezentului raport este compus din cinci capitole, astfel:

- Capitolul 2 prezintă rezultatele studiilor realizate la nivelul UE, care descriu experiența acumulată în procesul de aplicare a instrumentelor economice la nivelul unor State Membre ale UE și prezintă principalii factori de care depinde aplicarea cu succes a acestor instrumente.
- Capitolul 3 prezintă situația generală cu privire la gestionarea deșeurilor în România și realizează o evaluare a eficienței următoarelor instrumente economice aplicate în prezent:
 - Răspunderea Extinsă a Producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje,
 - Sancționarea producătorilor de ambalaje care nu respectă obiectivele de reciclare,
 - Ecotaxa pentru pungă și sacoșe de cumpărături,
 - Sancționarea unităților administrativ-teritoriale (UAT) pentru nerespectarea obiectivului stabilit pentru cantitățile de deșeuri depozitate,
 - Taxa de depozitare.
- Capitolul 4 prezintă propuneri pentru modificarea instrumentelor existente și pentru introducerea de instrumente noi, încă neaplicate în România, însă a căror implementare în alte țări s-a realizat cu succes, respectiv:
 - Schema "Plătești cât Arunci" (PAYT),
 - Sistem Depozit-Rambursare (SDR) pentru anumite deșeuri de ambalaje,

¹ Aici sunt incluse obiectivele privitoare la reutilizarea și reciclarea deșeurilor municipale solide (DMS) (Articolul 11 alineatul (2) din Directiva cadru a UE privind deșeurile), la reducerea cantităților de deșeuri municipale biodegradabile destinate gropilor de gunoi (Articolul 5 alineatul (2) din Directiva UE privind gropile de gunoi) și la operațiunile de reciclare/valorificare a deșeurilor de ambalaje (Articolul 6 din Directiva UE privind deșeurile de ambalaje).

² Partea I a Anexei XI la Regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune (CPR) - Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind FEDR, FSE, FC, FEADR și FEPAM și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 – prin care se stabilește o corelație între condiționalitatea ex-ante (CEA) și o prioritate investițională în sectorul deșeurilor.

- Restricții/interdicții pentru depozitarea anumitor tipuri de deșeuri.
- Capitolul 5 prezintă efectele preconizate ale instrumentelor propuse, prin intermediul unei comparații între ratele de reciclare/valorificare și depozitare a deșeurilor, în condițiile aplicării instrumentelor propuse (scenariul "Instrumente Economice Îmbunătățite" (IMP) și în condițiile neaplicării acestora (scenariul "Menținerea situației existente" (BAU)).
- Capitolul 6 prezintă graficul de implementare a propunerilor.

Pe întreaga perioadă de derulare a proiectului, Consultantul s-a întâlnit și s-a angajat în consultări periodice cu reprezentanții JASPERS și ai tuturor **părților** interesate implicate (Ministerul Fondurilor Europene, MMAP, Administrația Fondului pentru Mediu, asociații ale ambalatorilor, operatori economici din sectorul gestionării deșeurilor și autorități locale), pe marginea proiectelor de rapoarte și pe marginea propunerilor înaintate de Consultant. Au fost organizate trei întâlniri interimare cu reprezentanții tuturor părților interesate în datele de 09.12.2015, 17.03.2016 și 23.06.2016. Principalele concluzii și propuneri au fost prezentate de Consultant în cadrul atelierului de lucru final, organizat în data de 28.07.2016, la care au luat parte 75 de participanți, inclusiv reprezentanți ai DG REGIO și DG Mediu din cadrul Comisiei Europene. În cadrul tuturor acestor întâlniri, părțile interesate și-au exprimat punctele de vedere și au prezentat observații la rapoarte, în scris. Toate observațiile primite au fost luate în considerare în cadrul procesului de redactare a raportului final.

Implementarea propunerilor depinde la acest moment de deciziile luate la nivelul MMAP. În anumite cazuri, este necesar ca Ministerul să completeze propunerile (de exemplu, cu definiții tehnice reglementate pentru tratarea mecanico-biologică – TMB și instalațiile de incinerare și cu criteriile chimice/fizice pentru materialele rezultate de la TMB/incinerare). JASPERS își exprimă speranța că acest raport va constitui un fundament al procesului de implementare a instrumentelor economice eficiente și că Ministerul va continua procesul de consultare inițiat cu ocazia realizării acestui studiu. Este evident faptul că nu se poate ajunge la un consens privind toate măsurile la nivelul tuturor părților interesate implicate, însă este important ca toate părțile să înțeleagă procesul care stă la baza stabilirii regulilor și modalitatea în care sunt luate deciziile.

2 TRECEREA ÎN REVISTĂ A INSTRUMENTELOR ECONOMICE APLICATE ÎN ALTE STATE MEMBRE ALE UE

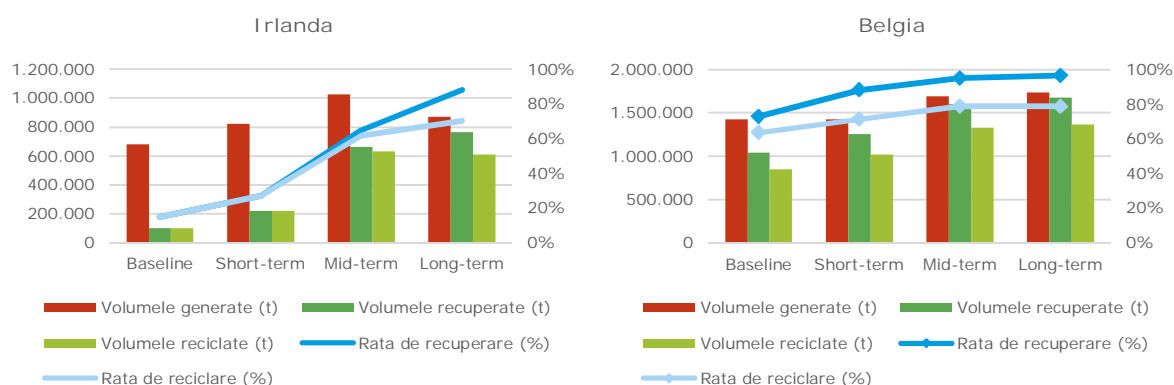
Această trecere în revistă se bazează pe evaluarea implementării instrumentelor economice în următoarele State Membre:

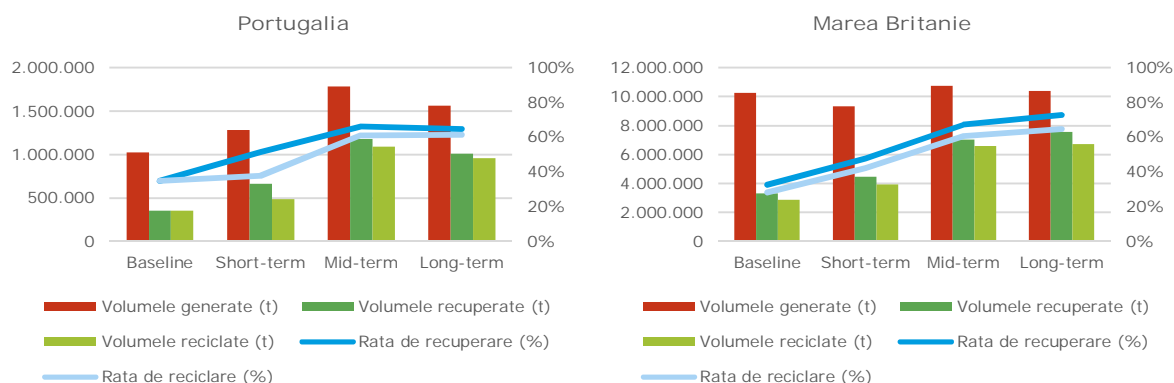
- Belgia (REP – Răspunderea Extinsă a Producătorului pentru deșeurile de ambalaje, taxa de depozitare, schema PAYT – “Plătești cât arunci”),
- Danemarca (ecotaxa pentru pungi și sacoșe de cumpărături, sistem Depozit-Returnare - SDR),
- Irlanda (REP pentru deșeurile de ambalaje, taxa de depozitare, schema PAYT, ecotaxa pentru pungi și sacoșe de cumpărături),
- Portugalia (REP pentru deșeurile de ambalaj),
- Marea Britanie (REP pentru deșeurile de ambalaj, taxa de depozitare, ecotaxa pentru pungi și sacoșe de cumpărături).

2.1 RĂSPUNDEREA EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI (REP) PENTRU DEȘEURILE DE AMBALAJE

Majoritatea Statelor Membre ale EU au introdus schema “Răspunderea Extinsă a Producătorului – REP” pentru deșeurile de ambalaje cu scopul de a facilita implementarea Directivei UE nr. 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje (singurele excepții fiind reprezentate de Danemarca și de Ungaria, unde această schemă a fost înlocuită de curând cu o taxă pe ambalaj). În țările în care sunt aplicate, schemele REP au fost în general foarte eficiente în asigurarea creșterii ratei de reciclare/valorificare a deșeurilor de ambalaje. La nivelul celor patru țări analizate în mai mare detaliu în cadrul acestui studiu (BE, IE, PT, UK), ratele de reciclare/valorificare a deșeurilor de ambalaje au înregistrat o creștere cu 3-14/12-17 puncte procentuale în perioada 1998 – 2001 (pe termen scurt) și cu 26-47/24-50 puncte procentuale în perioada 1998 – 2008 (pe termen mediu); ratele s-au stabilizat în perioada 2008 - 2013 (pe termen lung) la un nivel cuprins între 62-79%/65-97% din cantitatea totală de ambalaje plasate pe piață (conform datelor statistice EUROSTAT, a se vedea Figura 2-1). De menționat însă că această creștere a ratelor de reciclare/valorificare nu se datorează exclusiv schemelor REP, ci și altor instrumente economice și politice implementate în paralel.

Figura 2-1: Generarea, valorificarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje în BE, IE, PT și UK

Cele opt principii directe de ordin general, desprinse în urma unei evaluări a schemelor REP pentru deșeurile de ambalaje, realizată la nivelul UE [EC BIO 2014], sunt:

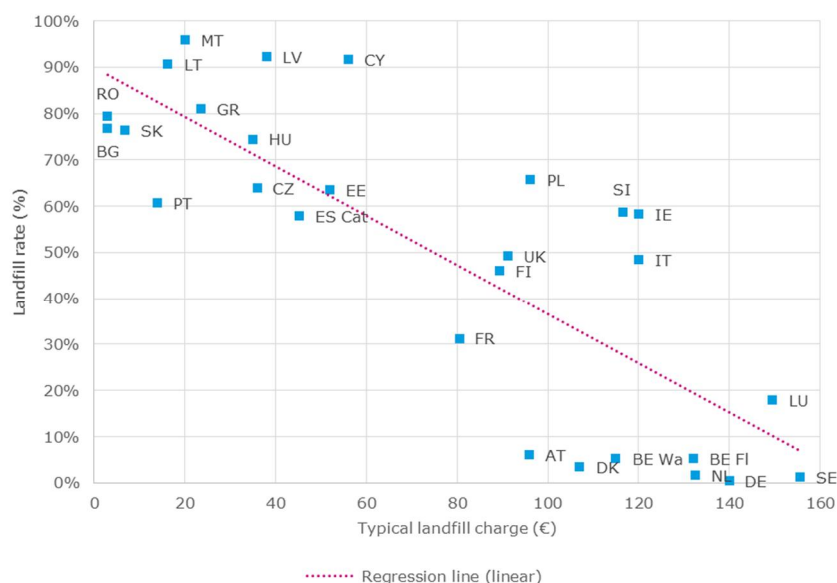
- Clarificarea definiției și obiectivelor aferente schemelor REP: schema REP trebuie să fie descrisă în mod clar în legislația națională. Dificultățile întâmpinate în procesul de aplicare sunt de obicei determinate de interpretări diferite cu privire la scopul, la obiective și la definiția exactă.
- Împărțirea responsabilităților: responsabilitățile și rolurile aferente fiecărui participant la schemă trebuie să fie definite în mod clar, pentru toate etapele duratei utile de viață a produsului, în mod special cu privire la rolurile aferente participanților "non-producători" precum consumatorii, autoritățile sau firmele de gestionare a deșeurilor.
- Acoperirea integrală a costurilor nete: o schemă de tip REP trebuie să acopere cel puțin costurile nete totale aferente operațiunilor de colectare separată și de tratare a produselor ajunse la sfârșitul duratei utile de viață.
- Stabilirea corectă a costurilor la sfârșitul duratei utile de viață: taxele plătite de producători în cadrul unei scheme trebuie să reflecte în mod corect costurile de gestionare a produselor până la sfârșitul duratei utile de viață a acestora.
- Concurenței loială: este necesară asigurarea unui cadru clar și stabil care să asigure concurența loială, în condițiile unei monitorizări suficiente și a unor reguli egale pentru toți, bazat pe măsuri de aplicare (inclusiv sancțiuni).
- Transparența: este obligatoriu pentru performanța tehnică (de exemplu ratele de reciclare și colectare) și pentru costurile aferente schemei REP (de exemplu taxe plătite de producători, cheltuieli pentru colectarea, transportarea și sortarea deșeurilor, etc.), cu aplicabilitate la nivelul tuturor Organizațiilor de Transfer de Responsabilitate (OTR) de la nivel național.
- Armonizarea raportării: definițiile principale și procedurile de raportare trebuie să fie armonizate la nivel național și european.
- Monitorizare și supraveghere: autoritățile publice și industria vizată trebuie să fie coresponsabile pentru monitorizarea schemelor REP și trebuie să se asigure de existența mijloacelor adecvate de implementare.

2.2 TAXA DE DEPOZITARE

Taxa de depozitare este unul dintre cele mai răspândite instrumente economice aplicate la nivelul UE (în 18 dintre cele 27 SM, în 2012), cu scopul de a reduce cantitatea de deșeurile care se depozitează. Conform rezultatelor studiilor realizate, atunci când valoarea totală a tarifului perceput pentru depozitarea deșeurilor (tariful depozitului și taxa de depozitare) este mare, rata de depozitare este scăzută (a se vedea Figura 2-2).

Figura 2-2: Valoarea tarifelor de depozitare uzuale și rata de depozitare a deșeurilor municipale solide (DMS) la nivelul SM ale UE

(2009) (situație adaptată pe baza [EC IEEP 2012])

Elementul decisiv pentru crearea efectului de stimulare este reprezentat de valoarea totală a tarifului de depozitare, care este compus din taxa la poarta depozitului (percepută de operatorii de depozite pentru a-și acoperi costurile de funcționare și marja de profit) și taxa de depozitare a deșeurilor (utilizată pentru a corecta un posibil eșec de piață, prin internalizarea costului extern al depozitării deșeurilor, care nu este inclus în taxa la poarta depozitului). În plus, stimulentele pentru îndepărtarea deșeurilor de la depozitare este cel mai eficient atunci când este cuplat cu tarife pentru utilizatori pe baza principiului PAYT (a se vedea Capitolul 5) și cu sisteme de colectare separată a materialelor reciclabile și a biodeșeurilor. De exemplu, începând cu anul 2011, numai Statele Membre ale UE care au aplicat schema PAYT au îndeplinit obiectivul de reciclare de 50% (AT – 57%, DE – 63%, BE – 58%).

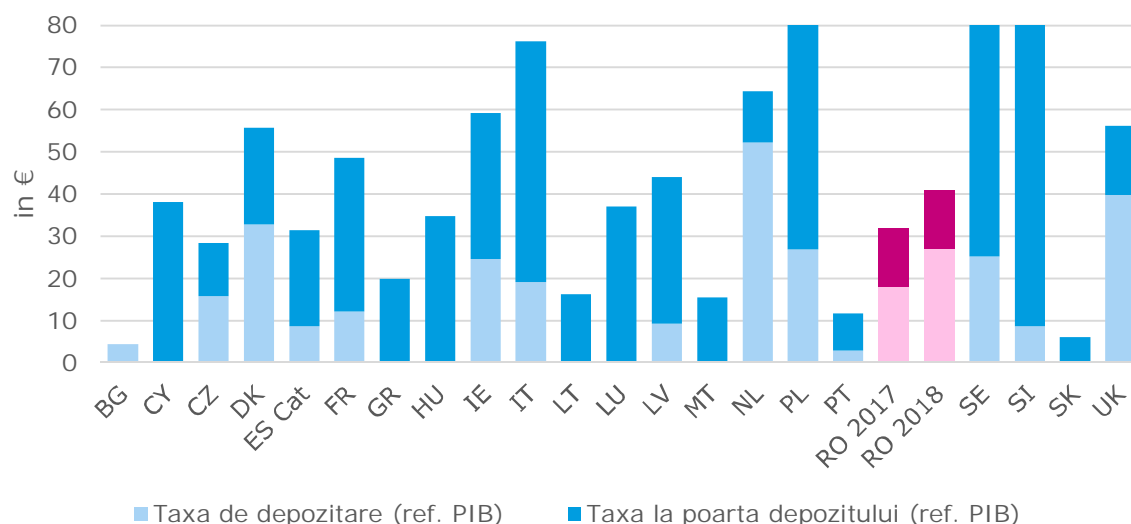
Se recomandă ca taxa de depozitare a deșeurilor să fie introdusă inițial la un nivel scăzut, pentru a evita șocul exercitat de preț asupra utilizatorilor și pentru a descuraja aruncarea ilegală a deșeurilor în spații nepermise. Cu toate acestea, pentru obținerea de rezultate, este necesară o creștere constantă a taxei. De asemenea, este necesar ca de la început să existe un angajament clar (însoțit de activități de comunicare) în sensul creșterii taxei, astfel încât industria și municipalitățile să dispună de timpul necesar pentru realizarea ajustărilor care se impun și pentru a planifica infrastructura necesară care să permită reducerea cantității de deșeuri reziduale destinată depozitării. De exemplu, UK a introdus inițial o taxă de depozitare redusă, de 7 £/t în 1996, pe care a mărit-o progresiv în ultimele două decade, nivelul taxei la momentul de față fiind de 80 £/t. Ca prim pas, taxa de depozitare a fost crescută doar minimal, la 12 £/t în 2002, însă acest demers nu a generat un efect semnificativ asupra cantității de deșeuri depozitate. Cantitatea de deșeuri adusă la depozit început să scadă numai după ce taxa de depozitare a deșeurilor a fost crescută în mod semnificativ (21 £/t în 2006 și 40 £/t în 2009).

Ca element al unui plan pe termen lung direcționat către eliminarea depozitării deșeurilor municipale solide (DMS) netratate, taxa de depozitare poate reprezenta un prim pas necesar pentru instituirea unei interdicții parțiale sau totale de depozitare, la un moment ulterior (așa cum s-a întâmplat în Austria, de exemplu).

Romania a introdus taxa de depozitare a deșeurilor în anul 2013, însă a amânat aplicarea acesteia

până în 2017. Nivelul propus pentru taxa de depozitare (80 lei/t sau aproximativ 18 euro/t în 2017 și 120 Lei/t sau aproximativ 27 euro/t în 2018) ar duce la creșterea tarifului mediu de depozitare de la 14 euro/t (doar taxa la poarta depozitului) la 32 euro/t în 2017 și la 41 euro/t în 2018, însă, cu toate acestea, nivelul tarifului de depozitare ar continua să fie sub nivelul tarifului total perceput în țări din Europa Occidentală (a se vedea Figura 2-3).

Figura 2-3: Tariful pentru depozitarea deșeurilor (taxe de depozitare și taxe la poarta depozitului), ajustat cu nivelul PIB-ului, la nivelul SM ale UE comparativ cu România (2017 și 2018)

În Figura 2-3 se prezintă taxele pentru depozitarea deșeurilor și taxele la poarta depozitului aplicate în diferite State Membre ale UE, conform informațiilor extrase din [EC IEEP 2012] (prezentate în Figura 2-2), care au fost apoi ajustate pentru a lua în calcul diferențele economice dintre aceste State Membre ale UE și România^{3,4}. Țările din UE în care schema PAYT este aplicată la nivel național (AT, BE, DE și FI, conform [EC IEEP 2012]), nu se regăsesc prezentate în Figură. Numai țările din UE care au aplicat schema PAYT la nivel național au îndeplinit obiectivul de reciclare de 50% în 2011 (AT – 57%, DE – 63%, BE – 58%). Restul țărilor din UE care, conform [EC IEEP 2012], nu aplică schema PAYT la nivel național, pot fi grupate în trei categorii:

- Țări cu o rată de reciclare a deșeurilor municipale solide (DMS) (inclusiv compostare) \geq 40% și un tarif mediu de depozitare a deșeurilor ajustat cu PIB de 46 euro/t;
- Țări cu o rată de reciclare (inclusiv compostare) cuprinsă între 21% și 39% și un tarif mediu de depozitare a deșeurilor ajustat cu PIB de 38 euro/t;
- Țări cu o rată de reciclare (inclusiv compostare) \leq 20% și un tarif mediu de depozitare a deșeurilor ajustat cu PIB de 23 euro/t.

Posibila creștere a ratei de reciclare în România, ca rezultat al taxei de depozitare propuse, ar putea fi identică cu creșterea înregistrată în țări care aplică tarife de depozitare ajustate cu PIB similare. Tarifele de depozitare propuse de România pentru anul 2017 (32 euro/t) și pentru anul 2018 (41 euro/t) au un nivel comparabil cu cel al tarifelor ajustate cu PIB, aplicate în State Membre ale UE cu o rată de reciclare (inclusiv compostare) cuprinsă între 21-39% (33% în medie) – adică CY (30 euro), FR (38 euro), EE (38 euro). În concluzie, în condițiile unei aplicări eficiente a

³ Valori procentuale PIB, sursa: EUROSTAT (nama_10_pc), anul 2011

⁴ Model de calcul pentru tariful total de depozitare a deșeurilor, ajustat cu PIB, în NL: Valoarea totală a tarifului de depozitare a deșeurilor, de 132,49 euro/t, împărțită la PIB pe cap de locuitor, în puncte procentuale în 2011 în NL - 35.000 înmulțit cu PIB pe cap de locuitor, în puncte procentuale, pentru 2011, în Romania – 13.300. Rezultă un tarif total de depozitare ajustat cu PIB de 50 euro/t în NL.

taxei de depozitare a deșeurilor și a altor măsuri însoțitoare, România va putea să înregistreze o creștere similară a ratei de reciclare a deșeurilor municipale solide – DMS (inclusiv compostare).

2.3 SCHEMA "PLĂTEȘTI CÂT ARUNCI" (PAYT)

Aplicarea schemei PAYT poate duce la reducerea cantității de deșeuri reziduale, prin creșterea cantității de deșeuri colectate separat, cantitate care devine astfel disponibilă pentru reciclare. Pentru ca sistemul PAYT să fie eficient este însă necesară îndeplinirea anumitor pre-condiții generale. Taxele achitate de gospodării ar trebui să aibă *"un nivel destul de mare care să încurajeze populația să își reconsidere comportamentul legat de generarea deșeurilor"* [EC IEEP 2012], însă nu atât de mare încât să încurajeze depozitarea ilegală a deșeurilor. În general, schema funcționează în mod optim în cazul în care sistemul de colectare separată și infrastructura de reciclare aferentă sunt adecvate și sunt înțelese de către consumatori [OECD 2006]. O altă precondiție este reprezentată de organizarea de campanii de conștientizare și de informare cu privire la modul în care funcționează schema PAYT și la modalitatea de separare a fracțiilor de deșeuri [EC BiPRO 2015a].

De obicei, în SM ale UE, schema PAYT nu este implementată la nivel național, ci la nivel regional sau municipal. Cu toate acestea, principiul care stă la baza schemei PAYT este reprezentat de distribuirea responsabilităților aferente procesului de gestionare a deșeurilor [EC IEEP 2012], între gospodării (separarea la sursă a deșeurilor), autorități (administrare) și industrie (colectarea și tratarea deșeurilor).

În ceea ce privește implementarea în practică a schemei PAYT, pe baza documentației de specialitate [OECD 2006] și [EC BiPRO 2015a], s-a concluzionat că schemele care se bazează pe cântărirea deșeurilor și pe plată la pungă de gunoi funcționează cel mai bine în SM, în timp ce tarifele percepute în funcție de volumul de deșeuri nu oferă un stimulent suficient pentru ca gospodăriile să reducă volumul de deșeuri pe care îl generează. Sistemul de tarificare ar trebui structurat astfel încât să ducă la reducerea continuă a deșeurilor reziduale generate și să amplifice operațiunile de colectare separată a fracțiilor de deșeuri. Conform [EC IEEP 2012], ca regulă generală, tarifele aplicate în cadrul schemelor PAYT ar trebui să cuprindă:

- o taxă variabilă, cu o valoare mare, pentru deșeurile reziduale;
- o taxă mai mică (dar nu zero) pentru biodeșeuri, în cazul în care deșeurile de grădină fac obiectul operațiunii de colectare a biodeșeurilor (pentru a încuraja compostarea individuală);
- o taxă zero pentru deșeurile de bucătărie care fac obiectul operațiunii de colectare a biodeșeurilor;
- o taxă mică sau zero pentru materialele reciclabile uscate colectate și
- o taxă fixă prin care să se asigure stabilitatea veniturilor administrației.

De obicei, schema PAYT este aplicată în paralel cu sistemele de colectare separată a deșeurilor; implementarea PAYT reprezintă, în Statele Membre ale UE, unul dintre principalii factori de reușită în colectarea separată, cu succes, a fracțiilor de deșeuri. Așadar, conform [EC BiPRO 2015a], concluzia este că prin colectarea separată a fracțiilor de deșeuri se asigură creșterea ratei de reciclare, întrucât fracțiile colectate separat potențează procesul de valorificare/reciclare datorită calității mai bune a materialului colectat, iar situațiile în care utilizarea acestor fracții pentru valorificare/reciclare nu este posibilă sunt mult mai rare decât în cazul în care deșeurile ar fi fost colectate în mod "amestecat". [EC BiPRO 2015a] mai menționează de asemenea că, deși nivelul de eficiență al schemei PAYT poate să varieze, există o corelație evidentă între tipul taxelor aplicate și rata colectării separate: rata de colectare este, în medie, mult mai mare în capitalele celor 28 de SM ale UE care aplică schema PAYT, față de rata de colectare înregistrată în capitalele care nu aplică aceasta schemă. Orașele care înregistrează nivelul cel mai scăzut de performanță sunt cele aplică tarife/taxe forfetare.

2.4 SANCTIUNI APLICATE AUTORITĂȚILOR LOCALE (MUNICIPALITĂȚILOR) SAU OPERATORILOR DIN INDUSTRIE PENTRU NERESPECTAREA ȚINTELOR CU PRIVIRE LA GESTIONAREA DEȘURILOR

Sanctiunile aplicate autorităților locale (municipalităților) sau operatorilor din industrie pentru nerespectarea țintelor cu privire la gestionarea deșeurilor sunt instrumente economice speciale, rareori utilizate în țările din Europa Occidentală, unde sistemele de gestionare a deșeurilor sunt mai mature din punctul de vedere al gradului de dezvoltare a infrastructurii; în aceste țări, rezultate preponderent pozitive sunt obținute prin intermediul altor instrumente economice și politice (schema "Plătești cât arunci" (PAYT), taxa pentru depozitarea deșeurilor în vederea eliminării sau interdicțiile de depozitare, etc.). Cu toate acestea, în țări din Europa de Est - precum România, unde gradul de dezvoltare a infrastructurii se regăsește sub nivelul înregistrat în țările din Europa Occidentală, sancțiunile sunt aplicate în manieră extinsă, cu scopul de a exercita o presiune suplimentară asupra actorilor relevanți din administrația publică și din industrie, pentru ca aceștia să pună la punct sistemele necesare.

Introducerea sancțiunilor, ca instrumente economice pentru gestionarea deșeurilor, trebuie să se facă în condițiile respectării principiilor proporționalității și egalității de tratament, care au în vedere (i) legitimitatea scopului (scopurilor) urmărite prin aplicarea sancțiunilor, (ii) caracterul adecvat și oportunitatea sancțiunilor, în sensul îndeplinirii acestor scopuri (nivelul sancțiunii este rezonabil prin prisma scopului urmărit și nu există un instrument mai puțin oneros), (iii) aplicarea echitabilă a sancțiunilor (adică situațiile comparabile sunt tratate în mod similar, iar situațiile diferite sunt tratate în mod diferit, cu excepția cazurilor în care un alt tip de tratament este justificabil în mod obiectiv). Nu există studii realizate la nivelul UE care să fi evaluat eficiența acestui tip de instrument.

2.5 ALTE INSTRUMENTE

Ecotaxa pentru pungi și sacoșe de cumpărături din plastic previne utilizarea acestor articole ca bun "de unică întrebuințare". Instrumentul generează un impact minimal asupra actualelor obiective fixate la nivelul UE; cu toate acestea, impactul va fi mai mare în relația cu noile obiective fixate prin "Directiva privind pungile de plastic", respectiv: maximum 90 de pungi/persoană/an în 2019 și 40 de pungi/persoană/an în 2025.

Sistemele depozit-returnare, percepute deseori ca o sub-categorie a Răspunderii Extinse a Producătorului (REP), sunt aplicate în diferite SM ale UE pentru materialele cu valoare ridicată potențială (de exemplu vase din sticlă refofosibile) și pentru materialele care pot deveni deșeu (de exemplu sticlele din plastic). Dacă sunt utilizate în mod adecvat, aceste scheme pot contribui la creșterea ratei de colectare și de reutilizare/reciclare a acestor materiale (de exemplu sticlă, PET-uri, doze din aluminiu).

În general, restricțiile sau interdicțiile de depozitare a anumitor tipuri de deșuri nu sunt instrumente economice în sensul oficial al cuvântului, însă reprezintă măsuri politice foarte importante prin care se încurajează reciclarea și se reduce cantitatea de deșuri depozitate. În SM ale UE, restricțiile sau interdicțiile de depozitare sunt aplicate după ce cantitatea de deșuri municipale solide (DMS) este redusă până la un anumit nivel și după ce a fost asigurată o infrastructură suficientă pentru tratarea DMS. Numai în aceste condiții, aplicarea de interdicții sau de restricții la depozitarea anumitor tipuri de deșuri (de exemplu DMS netratate sau mixte), poate conduce la continuarea îmbunătățirii ratei de valorificare și de reciclare a deșeurilor.

3 PREZENTAREA SITUAȚIEI ACTUALE PRIVIND GESTIONAREA DEȘEURILOR ÎN ROMÂNIA ȘI EFICIENȚA INSTRUMENTELOR ECONOMICE

În Tabelul 3-1 sunt prezentate date cu privire la cantitățile de deșeuri municipale solide (DMS) generate și gestionate în România, în perioada 2010 – 2013, conform raportărilor realizate de autoritățile române către EUROSTAT.

Tabelul 3-1: Cantitățile de deșeuri municipale generate și gestionate în perioada 2010-2013 [EUROSTAT]

	2011	2012	2013
Total deșeuri municipale generate (1.000 t)	5.218	5.046	5.068
Deșeuri generate pe cap de locuitor (kg/cap de locuitor)	259	252	254
Reciclare materială (kg/cap de locuitor)	9	8	11
Compostare (kg/cap de locuitor)	22	29	23
Depozitare (kg/cap de locuitor)	201	171	175
Rata de reciclare materială (%)	3,5	3,2	4,3
Rata de reciclare materială și compostare (%)	12,0	14,7	13,4

Situația cu privire la gestionarea deșeurilor în România se prezintă, pe scurt, astfel:

- Cantitatea de deșeuri municipale generate s-a menținut în perioada 2011 – 2013 la un nivel constant, de aproximativ 5 milioane tone/an;
- Deficiențe semnificative cu privire la nivelul de acoperire cu servicii de colectare a deșeurilor, în aproape toate regiunile țării (singura excepție este Regiunea București/Ilfov), în ciuda îmbunătățirilor recente; aproximativ 21% din populație, în special în zonele rurale, nu beneficia de astfel de servicii în 2012; aproximativ 0,8 milioane de tone de deșeuri municipale necolectate sau colectate de operatori neoficiali și evacuate ilegal, fără a fi tratate în vreun fel;
- Grad scăzut de colectare separată a deșeurilor menajere reciclabile - sistemele existente sunt preponderent sisteme de tip puncte de colectare pentru materialele reciclabile (hârtie și carton, metale, materiale plastice, sticlă), multe dintre acestea fiind cofinanțate și implementate în cadrul unor programe PHARE, ISPA și, mai recent, FSE;
- Capacități insuficiente pentru tratarea deșeurilor municipale mixte – la momentul de față, aproximativ 90% din aceste deșeuri sunt depozitate în depozite de deșeuri sau spații ilegale de depozitare, fără a fi tratate;
- Rată scăzută de reciclare a deșeurilor municipale (3% în 2012, 4% în 2013, fără a lua în calcul compostarea);
- Deșeurile sunt depozitate (într-o măsură semnificativă) la depozite de deșeuri neconforme (perioadă de tranziție până în 2017) – numai 32 din 81 de depozite de deșeuri sunt conforme;
- Implementarea greoaie a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) în 32 de județe, în cadrul Programului Operațional Sectorial – Mediu (POSM) 2007-2013 - jumătate dintre sistemele SMID au fost finalizate în 2015, însă numai câteva dintre ele sunt operaționale la momentul de față; aproximativ jumătate dintre sistemele SMID sunt programate a deveni operaționale până la finele anului 2017.

Tabelul 3-2 prezintă informații cu privire la gradul de îndeplinire, în România, a țintelor stabilite la nivelul UE cu privire la deșuri.

Tabelul 3-2: Țintele privind deșeurile stabilite la nivelul UE și îndeplinirea acestora în România

Tipul obiectivului	Situația în 2012/2013	Ținta conform Directivei
Reciclarea deșeurilor municipale solide (DMS)	13,4% (2013) [NEPA]	50% (2020)
Reciclarea deșeurilor de ambalaje	56,8% (2012) [NEPA*]	55% (2008)
Depozitarea deșeurilor municipale biodegradabile (DMB)	53% (2013) [estimarea Consultantului]	50% (2013) și 35% (2016)

În mod evident, România face eforturi pentru respectarea acestor ținte. Există însă incertitudini cu privire la calitatea datelor raportate, în special cu privire la cantitatea de deșuri municipale compostate.

Pentru calcularea cantităților de deșuri municipale pregătite pentru reutilizare și reciclare, România a intenționat inițial să folosească Metoda de Calcul 2⁵ (care cuprinde deșuri de hârtie, metal, plastic și sticlă și alte fluxuri unice de deșuri menajere sau fluxuri de deșuri similare). ANPM a decis apoi să folosească Metoda de Calcul 4 (care cuprinde deșeurile municipale), conform căreia rata de reciclare se determină prin împărțirea cantității de deșuri municipale reciclate și compostate, la cantitatea totală de deșuri municipale generate. Cantitatea de deșuri municipale compostate, pe baza noii metodologii, este mai mare decât cea calculată pe baza vechii metodologii (de aproximativ 29 de ori mai mare în 2012 și de aproximativ 23 de ori mai mare în 2013). Având în vedere numărul mic de stații de compostare funcționale (care tratează preponderent deșuri verzi) și faptul că operațiunile de compostare individuală nu sunt practicate la scară largă, Consultantul consideră că această cantitate este supraestimată. Drept urmare, rata de reciclare reală (rata de reciclare și compostare a materialelor) este probabil mult mai scăzută (aproximativ 5% în 2013) față de cifra oficială – de 13,4% (a se vedea Capitolul 5).

În conformitate cu datele oficiale, ținta privind reducerea cu 50% a cantității de deșuri biodegradabile depozitate la groapa de gunoi a fost îndeplinită în 2012 (pentru anul 2013 nu există încă date oficiale disponibile), însă, dacă actualele condiții-cadru nu se modifică în mod semnificativ, este puțin probabil ca ținta stabilită pentru anul 2016 să fie îndeplinită la timp, sau chiar mai târziu. În plus, reducerea globală a cantității de deșuri municipale biodegradabile (DMB) depozitate în depozitele de deșuri nu se datorează tratării deșeurilor, ci unei reduceri a cantității totale de deșuri generate (din cauza crizei economice și scăderii demografice) față de anul de referință 1995. România a solicitat o prelungire cu 4 ani a perioadei de îndeplinire a țintei pentru anul 2016 (până în 2020).

Deși țintele fixate pentru reciclarea/valorificarea deșeurilor de ambalaje au fost raportate ca fiind îndeplinite până în 2012, discuțiile purtate cu părțile interesate au evidențiat faptul că țintele pentru anul 2013 (55% pentru reciclare și 60% pentru valorificare) nu au fost îndeplinite, fiind puțin probabil ca acestea să fie îndeplinite în anii următori, având în vedere condițiile actuale, în care colectarea deșeurilor de ambalaje din gospodăria este extrem de dificilă.

Instrumentele economice deja prezente în legislația românească, cu intenția de a îmbunătăți rata de reciclare și de a reduce rata de depozitare a deșeurilor municipale solide, sunt următoarele:

⁵ Decizia Comisiei 2011/753/UE de stabilire a normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului

- Răspunderea Extinsă a Producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje, alături de o sancțiune aplicabilă producătorilor de ambalaje care nu respectă obiectivele de reciclare fixate,
- Taxa de depozitare, alături de o sancțiune aplicabilă unităților administrativ-teritoriale (UAT) care nu respecta obiectivul fixat cu privire la cantitatea de deșeuri depozitată,
- Ecotaxa pentru pungi și sacoșe de cumpărături.

Cu toate acestea, eficiența acestor instrumente a fost limitată din cauza dispozițiilor contradictorii din actele legislative, din cauza problemelor legate de procesul de implementare și din cauza lipsei mecanismelor de implementare. Aceste puncte slabe și deficiențe stau la baza propunerilor de îmbunătățire, descrise în capitolul următor.

4 INSTRUMENTE ECONOMICE PROPUSE PENTRU ROMÂNIA

Cu scopul creșterii ratei de reciclare și valorificare, Consultantul propune un pachet de trei instrumente economice:

- Răspunderea Extinsă a Producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje și sancțiuni pentru producătorii de ambalaje care nu respectă țintele de reciclare stabilite,
- Taxa de depozitare și sancțiuni aplicabile unităților administrativ-teritoriale (UAT) care nu respectă ținta privind cantitatea de deșeuri depozitată,
- Schema "Plătești cât arunci" (PAYT).

Consultantul a analizat și alte instrumente care ar putea potența operațiunile de reciclare și valorificare, respectiv:

- Ecotaxa pentru pungile și sacoșele de cumpărături,
- Sistemul depozit-returnare pentru anumite deșeuri de ambalaje,
- Restricții/interdicții privind eliminarea anumitor tipuri de deșeuri la depozitele de deșeuri.

Propunerea Consultantului se bazează pe două principii esențiale:

1. Taxele nu trebuie mărite cu scopul acumulării de fonduri, ci pentru a încuraja reciclarea; scopul principal urmărit de instrumentele economice este acela de a promova reciclarea; fondurile colectate prin intermediul unei taxe nu trebuie să fie acumulate într-o structură birocratică, ci trebuie să fie utilizate într-un mod productiv, cât de rapid cu putință, pentru a finanța achiziționarea de echipamente de colectare separată, sortare, etc. sau pentru derularea de campanii de conștientizare.
2. Instrumentele economice trebuie să fie cuplate cu o infrastructură adecvată; chiar dacă instrumentele economice pot încuraja populația să își schimbe comportamentul față de deșeuri, nu pot face acest lucru în manieră decuplată; populația are nevoie de acces facil la o infrastructură adecvată pentru colectarea separată (de exemplu colectarea "din poartă în poartă"), iar aceasta nu există la momentul de față și poate nu va exista mulți ani de acum înainte, întrucât o astfel de infrastructură, precum și exploatarea ei, sunt extrem de costisitoare.

4.1 RĂSPUNDEREA EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI (REP) PENTRU DEȘEURILE DE AMBALAJE ȘI SANCTIUNI PENTRU PRODUCĂTORII DE AMBALAJE

România aplică din 2002 o schemă privind Răspunderea Extinsă a Producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje; în 2016 există opt Organizații de Transfer de Responsabilitate (OTR), însă acestea nu respectă țintele stabilite pentru valorificarea/reciclarea deșeurilor de ambalaje. Această situație se datorează în mare parte lacunelor, lipsei de claritate, dar și dispozițiilor contradictorii din legislația națională relevantă⁶. Astfel, deși OTR-urile au semnat acorduri de colaborare cu multe unități administrativ-teritoriale (UAT), contribuțiile în natură asigurate de acestea (de exemplu containere) acoperă doar o mică parte din costul total al operațiunilor de valorificare/reciclare a deșeurilor de ambalaje. "Bonusul" plătit de OTR operatorilor de salubritate pentru materialele transferate pentru a fi valorificate/reciclate, a avut un caracter destul de "simbolic" până în 2016 și nu a acoperit costul operațiunilor de valorificare/reciclare a deșeurilor de ambalaje. Pentru a

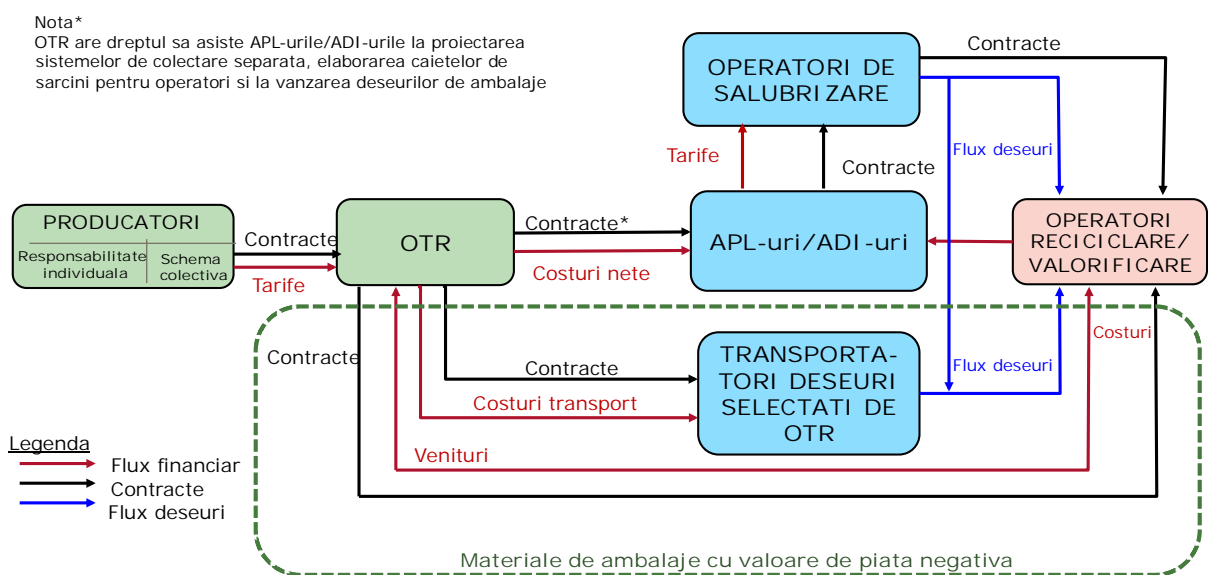
⁶ Cea mai recentă modificare a fost realizată în data de 30.07.2016, prin două Ordonanțe de Urgență ale Guvernului - 38 și 39 – prin care se lărgeste aria de cuprindere a răspunderii extinse a producătorului (REP). Conform noilor dispoziții, un producător de ambalaje poate acum să îndeplinească țintele în mod individual (fără licență), prin valorificarea ambalajelor altor producători. Această situație subminează principiul REP, amenință existența OTR-urilor și generează o confuzie generală pe piață. Orice producător poate opera în condiții legale o schemă mutuală neautorizată și poate percepe taxe diferite pentru același material colectat de la diferite firme.

asigura creșterea cantității de deșuri de ambalaje colectate de la gospodării și pentru a asigura apropierea de țintele fixate pentru valorificarea/reciclarea deșeurilor de ambalaje, este necesar ca schema REP să fie modificată prin intermediul amendamentelor legislative prezentate mai jos.

A. Propuneri care necesită o implementare imediată

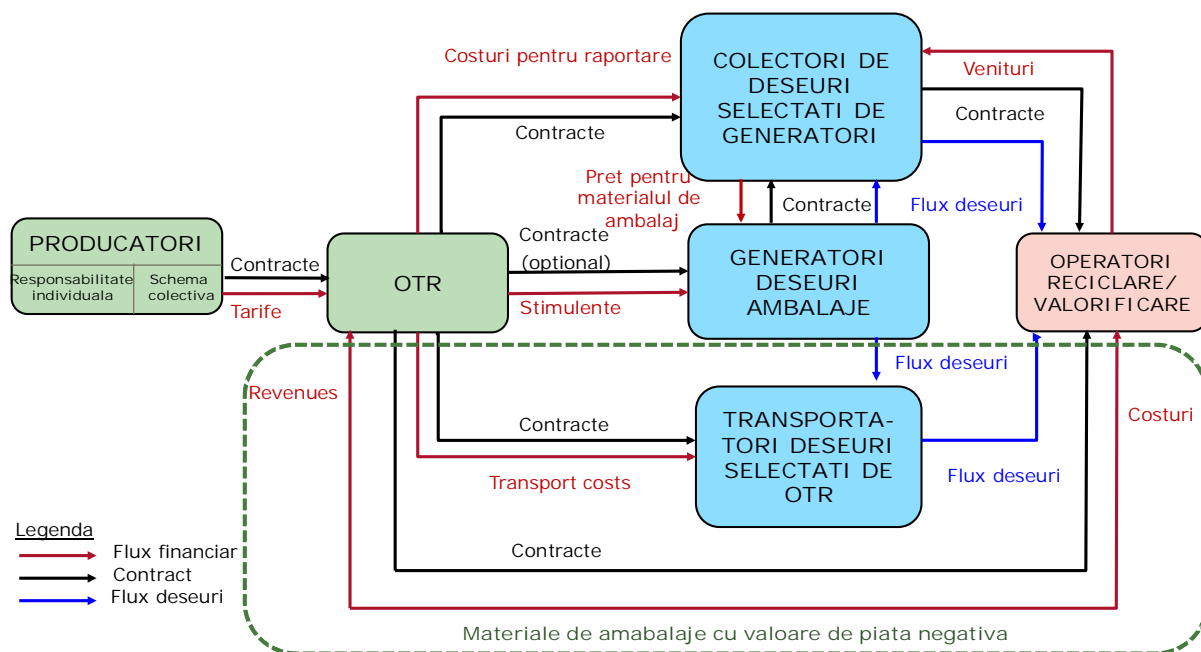
1. Definirea "deșeurilor de ambalaje municipale": includerea în Legile 211/2011, 101/2006 și 249/2015 a unei definiții a "Deșeurilor de ambalaje municipale, colectate separat împreună cu alte deșuri municipale, de exemplu deșeurile de ambalaje generate de gospodării sau din alte surse, similare ca natură, compoziție și cantitate, inclusiv cele generate de mici afaceri cu amănuntul/de servicii, hoteluri, restaurante, cantine, magazine alimentare și cofetării și alți operatori economici care oferă servicii de alimentație publice, atât din sectorul public cât și din cel privat, dacă acestea nu sunt returnate producătorilor/furnizorilor de ambalaje".
2. Clarificarea responsabilităților unității administrativ teritoriale (UAT) cu privire la gestionarea "deșeurilor de ambalaje municipale": gestionarea deșeurilor de ambalaje colectate împreună cu alte deșuri municipale ar trebui să fie realizată numai de UAT. UAT trebuie să colecteze, transporte, transfere și sorteze aceste materiale și să asigure infrastructura necesară, pe baza sprijinului financiar acordat de OTR (a se vedea alineatul următor). UAT ar trebui să introducă indicatori de performanță (și un sistem de sancționare eficient) în contractele semnate cu operatorii de salubritate, pentru a se asigura că deșeurile de ambalaje sunt gestionate într-o manieră adecvată, astfel încât să faciliteze reciclarea/valorificarea finală a acestora.
3. Clarificarea responsabilităților de natură organizatorică și financiară care revin OTR și a mecanismului de colaborare cu UAT: OTR trebuie să asigure reciclarea/valorificarea deșeurilor de ambalaje municipale colectate, transportate și sortate de UAT, conform unui acord oficial de colaborare semnat între cele două entități. OTR ar trebui să achite UAT întreaga valoare a costurilor (nete) aferente operațiunilor de colectare separată, transport și sortare a deșeurilor de ambalaje municipale și operațiunilor de finanțare a campaniilor de conștientizare pentru promovarea reciclării/valorificării deșeurilor. Pentru anumite tipuri de deșuri de ambalaj sortate (de exemplu materialele cu valoare de piață negativă), responsabilitatea ar trebui să îi revină în totalitate OTR, pe baza unui acord cu UAT în acest sens, iar OTR ar trebui să asigure, pe cheltuiala proprie, reciclarea/valorificarea materialelor, inclusiv logistica de transport (a se vedea Figura 4-1).

Figura 4-1: Propuneri de modificare a REP pentru deșeurile de ambalaje municipale

În ceea ce privește *deșeurile de ambalaje generate din activități industriale și comerciale* și care au o valoare de piață pozitivă, OTR ar trebui să plătească colectorilor suma aferentă costului de raportare a cantității de deșeurile de ambalaje și de asigurare a trasabilității acestora, până la intrarea deșeurilor în procesul final de reciclare/valorificare. Pentru deșeurile de ambalaje cu valoare de piață negativă, OTR ar trebui să ofere generatorilor de deșeurile posibilitatea de a-și preda gratuit deșeurile către transportatorii de deșeurile selectați de OTR. În această situație, OTR ar trebui să plătească costurile de transport - către operatorii de transport și costurile de reciclare/valorificare - către operatorii care au realizat aceste operațiuni (a se vedea Figura 4-2).

Figura 4-2: Propuneri de modificare a REP pentru deșeurile de ambalaje generate de sectorul industrial și comercial

Observații suplimentare:

Costurile înregistrate cu gestionarea deșeurilor de ambalaje municipale sunt date de CAPEX (cheltuielile de investiții) și OPEX (cheltuielile de funcționare) aferente operațiunilor de colectare, transport și sortare. Compensația financiară nu va include veniturile obținute din vânzarea materialelor sortate, organizată la nivelul UAT. Răspunderea financiară a OTR se limitează la cantitatea de deșeurile de ambalaje pentru care OTR a preluat responsabilitatea de la producători (și nu la cantitatea aferentă țintelor de valorificare/reciclare). Creșterea răspunderii financiare a OTR înseamnă și că producătorii de ambalaje vor trebui să plătească contribuții financiare mai mari către OTR, ceea ce va duce la creșterea semnificativă a bugetului OTR (se estimează că bugetul aferent anului 2016 va crește de patru ori).

Colaborarea dintre UAT și OTR trebuie să se bazeze pe mecanisme prin care să se asigure corectitudinea și optimizarea costurilor pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje (de exemplu prin (i) stabilirea de procentaje fixe de deșeurile de ambalaje și de alte materiale reciclabile în fluxul de deșeurile municipale colectate separat și (ii) dreptul OTR de a acorda asistență UAT pentru proiectarea de sisteme de colectare separată, pentru scrierea caietelor de sarcini pentru operatorii de salubritate și pentru vânzarea materialelor de ambalaj sortate).

Pentru județele care beneficiază de sprijin din partea UE pentru implementarea de Sisteme de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) în cadrul POS Mediu 2007-13, Autoritatea de Management ar trebui să se consulte cu CE pentru a stabili dacă aceste contribuții financiare, achitate de OTR în favoarea UAT, ar putea reprezenta o nouă categorie de venit care ar putea influența retroactiv calculele "deficitului de finanțare" aferent SMID.

4. Crearea unei OTR unice (sau, ca alternativă, crearea unui „clearinghouse”): prin intermediul unei OTR unice sau a unui “clearinghouse” – în cazul menținerii mai multor OTR - se vor putea stabili reguli și responsabilități și se va asigura aplicarea de practici concurențiale reale, prin care vor fi evitate distorsiunile pieței și comportamentele disfuncționale. OTR/clearinghouse va juca, de asemenea, un rol important în procesul de raportare a datelor.
 5. Reducerea penalității plătite de producătorii de ambalaje/OTR care nu îndeplinesc țintele:
 - Stabilirea penalității la un nivel rezonabil, peste valoarea costurilor maxime înregistrate la nivelul UAT pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje, astfel încât să se încurajeze participarea la schema REP și să se descurajeze practicile ilegale sau contraproductive,
 - Calcularea penalității în funcție de materialul intrat în procesul final de valorificare/reciclare,
 - Completarea penalității aplicate producătorilor de ambalaje/OTR cu o sancțiune aplicată UAT, cu scopul de a încuraja o colaborare mai intensă cu OTR (a se vedea propunerea cu privire la taxa de depozitare, din capitolul 5.2).
- B. Propuneri care necesită a fi implementate la o etapă ulterioară
6. Analiza oportunității anulării penalității plătite de producătorii de ambalaje /OTR și UAT la momentul la care modificările legislative propuse (REP, taxa de depozitare, PAYT) și Sistemele de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) sunt complet implementate și funcționează într-o manieră adecvată (de exemplu după anul 2020, în urma unei reevaluări).

7. Sinteza oportunităților și riscurilor

Tabelul 4-1: Sinteza oportunităților și riscurilor aferente schemei “Răspunderea extinsă a producătorului” (REP) pentru deșeurile de ambalaje

Măsurile propuse	Oportunități	Riscuri	Măsurile de diminuare a riscurilor
Definirea “deșeurilor de ambalaje municipale”	Responsabilități clare pentru gestionarea fiecărei categorii de deșeurile de ambalaje	Confuzie între deșeurile de ambalaje municipale și deșeurile de ambalaje generate din activități industriale și comerciale	<ul style="list-style-type: none"> • Campanii de conștientizare • Aplicarea eficientă a dispozițiilor legale • Menționarea în autorizațiile de mediu a tipurilor de deșeurile colectate de operatorii de salubritate
Deșeurile de ambalaje municipale pot fi gestionate doar de UAT	UAT poate elabora o strategie pentru colectarea deșeurilor de ambalaje municipale aflate pe teritoriul său	UAT nu implementează operațiuni fiabile de colectare separată; drept urmare, OTR nu își poate îndeplini obiectivele de reciclare	<ul style="list-style-type: none"> • Menținerea penalității pentru UAT-urile care nu îndeplinesc țintele fixate cu privire la cantitatea de deșeurile pe care o depozitează, până la implementarea, de către acestea, a unui sistem fiabil de colectare separată • Introducerea de indicatori de performanță și de sancțiuni, în contracte • Stabilirea metodologiei de implementare a taxei pentru depozitarea deșeurilor în funcție de acești indicatori de performanță
Definirea răspunderii organizatorice și financiare aferente colaborării dintre OTR și UAT	Intensificarea colaborării financiare și organizatorice dintre UAT și OTR, în scopul colectării și reciclării deșeurilor de ambalaje municipale ar trebui să asigure creșterea cantităților de deșeurile de ambalaje colectate de la gospodăria și a ratelor de reciclare a deșeurilor de ambalaje.	<ul style="list-style-type: none"> • Nu toate UAT-urile vor semna contracte cu OTR-urile • Probleme legate de condițiile de colaborare • UAT-urile nu dispun de capacitatea/cunoștințele necesare pentru a planifica /organiza activitățile de gestionare a deșeurilor municipale, inclusiv a deșeurilor de ambalaje municipale 	<ul style="list-style-type: none"> • Menținerea sancțiunii pentru UAT-urile care nu își respectă țintele fixate cu privire la cantitatea de deșeurile pe care o depozitează, până la implementarea, de către acestea, a unui sistem fiabil de colectare separată • Ridicarea licenței, în cazul în care OTR (urile) refuză să semneze contractele cu UAT • Introducerea în regulament a unui model-cadru de contract în care este descrisă colaborarea dintre OTR și UAT • Stabilirea ponderii deșeurilor de ambalaje municipale în totalul deșeurilor municipale, prin analize privind compoziția deșeurilor • Dezvoltarea capacităților la nivelul UAT • Introducerea de indicatori de performanță și de sancțiuni în contractele de salubritate semnate între UAT și operatorii responsabili pentru gestionarea deșeurilor • Corelarea nivelului taxei de depozitare cu indicatorii de performanță, pentru a stimula operatorii de salubritate să reducă cantitatea de deșeurile pe care o depozitează.

4.2 TAXA DE DEPOZITARE ȘI SANCTIUNI

Taxa de depozitare a fost introdusă în anul 2013, prin HG nr. 31/2013, însă implementarea acesteia a fost amânată până în anul 2017. Nu există detalii cu privire la aplicarea taxei. Consultantul propune următoarele măsuri:

A. Propuneri care necesită o implementare imediată

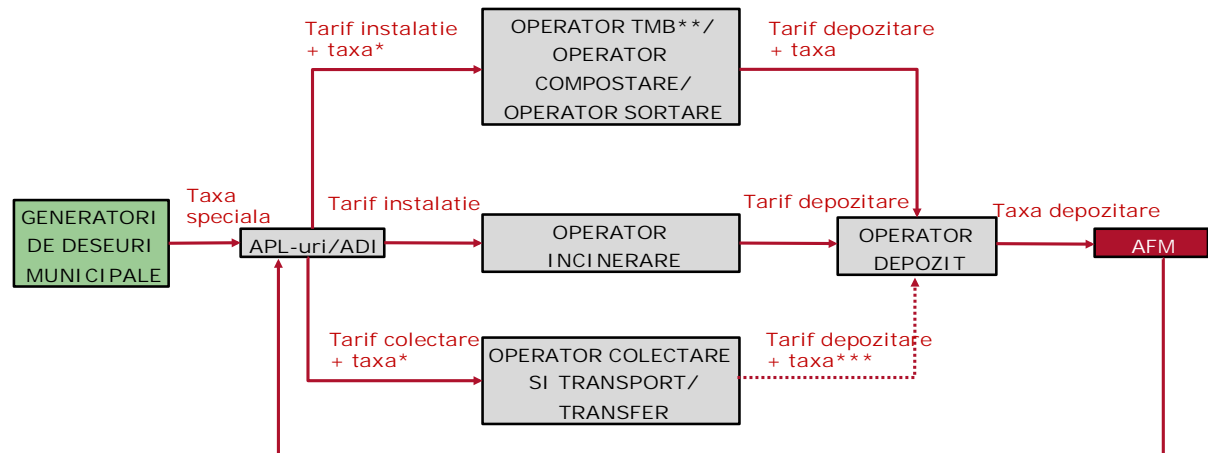
1. Utilizarea următorului grafic de creștere treptată:

Tabelul 4-2: Grafic pentru creșterea treptată a taxei de depozitare

Anul	Taxa pentru depozitele de deșeurinepericuloase		Taxa pentru depozitele de deșeurilor	
	Lei/t	euro/t	Lei/t	euro/t
2017	30	6,6	6	1,4
2018	60	13,5	12	2,7
2019	120	27	24	5,4
2020	180	40,5	26	8,1

- Scutiri de la plata taxei de depozitare, pentru anumite deșeuri: scutire pentru materialele stabilizate biologic în urma tratării mecanico-biologice (TMB) și termice (incinerare), pentru a încuraja tratarea deșeurilor, ca alternativă la eliminarea deșeurilor la depozitul de deșeuri, pe baza unor definiții tehnice reglementate pentru TMB și stațiile de incinerare și pe bază de criterii chimice/fizice pentru materialele rezultate de la TMB/incinerare. Se poate avea în vedere și o scutire pentru deșeurile generate din activități de curățare a străzilor și pentru fracțiile de mici dimensiuni (<2 cm) generate în urma operațiunilor de sortare, întrucât valorificarea acestor fracții este imposibilă. Toate scutirile vor fi supuse unei reevaluări periodice (de exemplu, din patru în patru ani).
- Definirea mecanismului de plată a taxei de depozitare: operatorii depozitelor de deșeuri ar trebui să colecteze taxa de la operatorii de salubritate (colectare și tratare) (pe baza cantității cântărite la poarta depozitului) și să o achite, trimestrial, către Fondului pentru Mediu. UAT ar trebui să includă taxa pentru depozitarea deșeurilor la groapa de gunoi în taxa de salubritate plătită de utilizatori (a se vedea Figura 4-3).

Figura 4-3: Mecanismul de plată propus și fluxul financiar aferent taxei de depozitare

Cofinanțare proiecte care promovează prevenirea generării deșeurilor, dezvoltarea sistemelor de colectare separată, reutilizarea și tratarea deșeurilor

Notes:

→ Flux financiar

* Bazată pe indicatori de performanță

** Taxa de depozitare va fi plătită până la aprobarea reglementării naționale privind TMB (parametri pentru materialul stabilizat biologic)

*** Taxa de depozitare va fi plătită până la punerea în practică a interdicției privind depozitarea deșeurilor netratate

4. Standardizarea mecanismului de plată a serviciului de salubritate achitat de gospodăria: pentru a crește numărul de gospodării care plătesc pentru servicii de gestionare a deșeurilor și pentru a asigura o monitorizare/un control mai bun privind nivelul de performanță al operatorilor de salubritate (cu aplicarea de sancțiuni, dacă este cazul), este necesar ca UAT-urile să colecteze costurile serviciului de salubritate prin taxa specială de salubritate.
 5. Modificarea penalităților plătite de UAT care nu respectă țintele stabilite cu privire la reducerea cantității de deșuri depozitate, astfel:
 - Aplicarea nivelurilor maxime de depozitare, corelate cu țintele fixate la nivelul UE pentru reciclarea deșeurilor municipale (de exemplu: 85% în 2016, 70% în 2017, 55% în 2018, 45% în 2019 și 40% în 2020).
 - Transferarea responsabilității pentru operațiunile de raportare, către Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI): în județele care au un Sistem de Management Integrat a Deșeurilor (SMID), ADI trebuie să completeze declarația cu privire la cantitățile de deșuri depozitate, pe care să o transmită la Administrația Fondului de Mediu și la fiecare UAT.
 - Corelarea nivelului sancțiunii cu cel al penalității plătite de producători/OTR-uri pentru neîndeplinirea țintelor stabilite pentru reciclarea/valorificarea deșeurilor de ambalaje.
 - Implementarea unui mecanism de control/a unor proceduri de verificare a datelor raportate de UAT.
 6. Alocarea veniturilor din taxe/penalități: conform dispozițiilor legale, veniturile obținute din taxa de depozitare/penalitățile plătite de UAT vor fi utilizate exclusiv pentru (co-/finanțarea proiectelor de gestionare a deșeurilor (în special pentru prevenirea generării de deșuri și pentru colectarea și tratarea separată a deșeurilor municipale). O mică parte din fonduri poate fi alocată și pentru finanțarea de activități de cercetare-dezvoltare și inovare în aceste domenii.
- B. Propuneri care necesită a fi implementate la o etapă ulterioară
7. Analiza oportunității anulării penalităților aplicate UAT-urilor (și OTR-urilor) la momentul la care modificările legislative propuse (cu privire la taxa de depozitare, schema REP, PAYT) și Sistemele de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) sunt complet implementate și funcționează într-o manieră adecvată (de exemplu după anul 2020, în urma unei reevaluări).

C. Sinteza oportunităților și riscurilor

Tabelul 4-3: Sinteza oportunităților și riscurilor aferente taxei de depozitare a deșeurilor

Măsuri propuse	Oportunități	Riscuri	Măsuri de diminuare a riscurilor
Implementarea treptată a taxei de depozitare pe o perioadă de patru ani, în condițiile aplicării unor taxe diferite pentru deșeurile nepericuloase și deșeurile inerte	<ul style="list-style-type: none"> Corelarea implementării taxei de depozitare cu începerea operării SMID Stimularea pregătirii de depozite de deșeuri conforme pentru deșeurile inerte 	<ul style="list-style-type: none"> Risc de depozitare ilegală a deșeurilor și de aruncare a deșeurilor în spații nepermise Taxele de salubritate depășesc capacitățile financiare ale gospodăriilor, care nu le pot plăti, ceea ce pune în pericol viabilitatea financiară a SMID 	<ul style="list-style-type: none"> Intensificarea inspecțiilor și controalelor, aplicarea de amenzi mari pentru depozitarea ilegală a deșeurilor Introducerea sistemului PAYT pentru a permite operatorilor din industrie și gospodăriilor să plătească taxe mai mici în condițiile în care își modifică atitudinea privind generarea de deșeuri Acordarea de subvenții municipale pentru gospodăriile cu venituri mici, care nu își permit să plătească taxele pentru gestionarea deșeurilor
Elaborarea unei metodologii de aplicare a taxei de depozitare, inclusiv a unei metodologii pentru fluxul financiar aferent colectării taxelor	Creșterea ratei de reciclare a deșeurilor municipale și reducerea cantității de deșeuri municipale biodegradabile (DMB) depozitate	<ul style="list-style-type: none"> Dificultăți în stabilirea de indicatori pentru nivelul minim de performanță la nivel național Dificultăți, la nivelul UAT/ADI, în ceea ce privește monitorizarea cantităților de deșeuri Utilizatorii nu plătesc operatorului depozitului de deșeuri taxa de depozitare pentru cantitățile de deșeuri care depășesc cantitățile indicate în cadrul indicatorilor de performanță 	<ul style="list-style-type: none"> Stabilirea de indicatori pentru nivelul minim de performanță, pe baza cantității maxime de deșeuri municipale care se pot depozita la depozitul de deșeuri, în conformitate cu prevederile legislative (obiective și interdicție de depozitare a deșeurilor netratate la depozitul de deșeuri) și pe baza aspectelor de natură tehnică privind funcționarea instalațiilor de tratare Toate instalațiile de gestionare a deșeurilor trebuie să fie dotate cu cântare auto Dacă pe un amplasament se găsesc mai multe instalații, inclusiv un depozit de deșeuri având același operator, este necesară asigurarea unei trasabilități distincte a tuturor cantităților cântărite în fiecare instalație Din 2017, contractele de operare a depozitelor de deșeuri trebuie să includă următoarea mențiune: costul aferent taxei de depozitare este inclus în tariful aferent fiecărei activități de gestionare a deșeurilor; UAT va aproba anual notele de fundamentare a tarifelor, conform modificărilor de mai sus Toate contractele de delegare trebuie să cuprindă

Măsuri propuse	Oportunități	Riscuri	Măsuri de diminuare a riscurilor
			indicatori de performanță și sancțiuni; în contracte se va stipula că, în condițiile neîndeplinirii indicatorilor de performanță stabiliți pentru cantitatea maximă de deșeuri care poate fi eliminată la depozitul de deșeuri, operatorii vor plăti costul taxei de depozitare pentru cantitatea suplimentară eliminată la depozitul de deșeuri.

4.3 SCHEMA "PLĂTEȘTI CÂT ARUNCI" (PAYT)

La momentul de față, în România nu există instrumente economice prin care gospodăriile să fie încurajate să își diminueze cantitatea de deșeuri generate și să separe deșeurile la sursă. Propunerile Consultantului pentru schimbarea acestei situații sunt reflectate în măsurile prezentate în cele ce urmează:

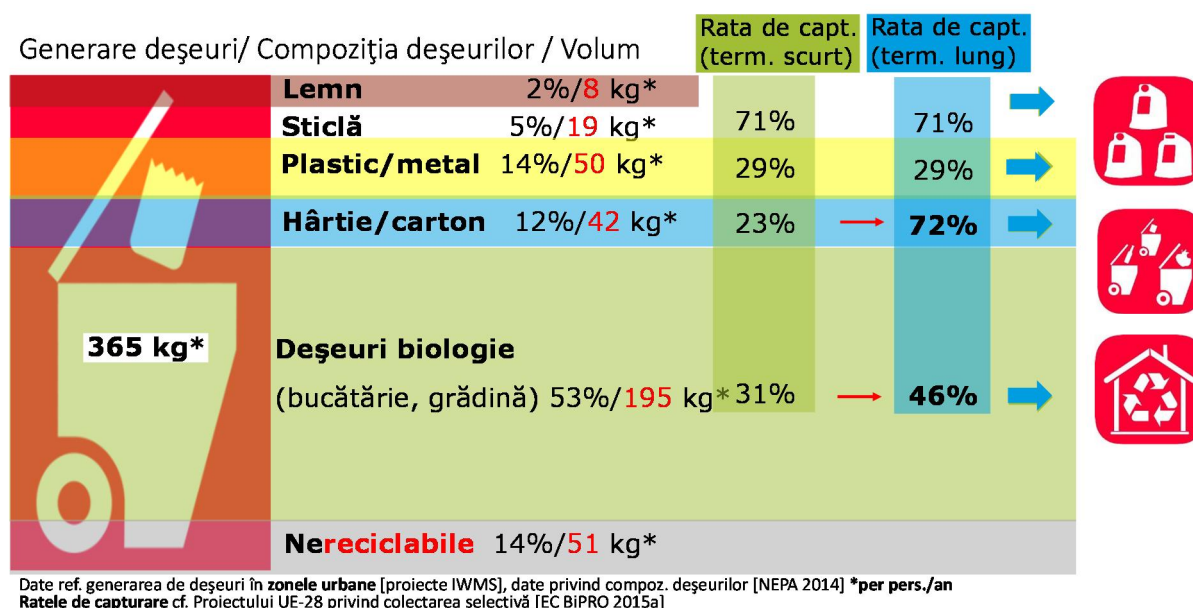
1. Pe termen scurt (după standardizarea metodei de achitare a costurilor serviciului de salubritate de către gospodării prin taxă specială de salubritate – așa cum am explicat la capitolul 5.2), introducerea treptată a unei scheme simple de tip PAYT, bazată pe volumul de deșeuri, pentru a încuraja populația să separe deșeurile reciclabile și deșeurile de grădină. Schema se va aplica în combinație cu containerele/punctele de colectare (existente) (pentru hârtie/carton, plastic/metal, sticlă). Este necesar ca proiectele pilot să fie demarate cât de curând posibil (în 2017) în municipalitățile/județele cel mai avansate, astfel încât să se dobândească experiență cu privire la schema PAYT. În următorii doi ani (2018 și 2019), este necesar ca experiența acumulată să fie diseminată la scară largă și să se încurajeze reproducerea voluntară a acesteia. În paralel, se impune elaborarea și adoptarea legislației necesare și a unor ghiduri la nivel național, ca pregătire pentru introducerea schemei PAYT la nivelul întregii țări, până în anul 2020.
2. Începând cu anul 2020, completarea schemei PAYT bazată pe volumul de deșeuri, cu introducerea treptată a sistemului de colectare "din poartă în poartă" pentru hârtie/carton (posibil și pentru fracții de deșeuri cu o greutate mică: PMC - plastic, metal și cutii de carton pentru băuturi) precum și pentru biodeșeuri (de exemplu 20% în 2022, 40% în 2024, etc.). Pentru a acumula experiență, se pot implementa din timp proiecte pilot pentru colectarea "din poartă în poartă" a acestor fracții, în aceleași municipalități/județe selectate pentru testarea schemelor PAYT. Până în anul 2030, este necesar ca sistemul de colectare "din poartă în poartă" a acestor fracții să fie implementat la nivel național.
3. Stabilirea nivelului taxelor pentru schema PAYT: aplicarea taxei de salubritate planificată pentru perioada ulterioară implementării SMID, pentru gospodăriile care separă deșeurile și își reduc cantitatea de deșeuri menajere pe care o generează. Gospodăriile care nu separă deșeurile ar trebui să plătească o taxă mai mare pentru gestionarea deșeurilor, aferentă unui container mai mare. Pe lângă taxa PAYT, gospodăriile ar trebui să plătească taxa pentru depozitarea deșeurilor - în funcție de dimensiunea containerului.
4. Aplicarea de diferite măsuri pentru implementarea schemei PAYT și pentru evitarea depozitării ilegale a deșeurilor:
 - Permisivitatea ca gospodăriile să își selecteze/modifice dimensiunea recipientului pentru colectarea deșeurilor reziduale – permisivitate aplicabilă numai o dată/de două ori pe an, pentru a nu aglomera activitățile administrative; gospodăriile pot să opteze pentru un recipient mai mic (atunci când realizează activități intense de separare a deșeurilor, de prevenire a generării deșeurilor sau operațiuni de compostare individuală). Acordarea de consultanță gospodăriilor pentru selectarea dimensiunii recipientului de colectare ("calculator pentru dimensiunea containerului"), în funcție de numărul de persoane din cadrul gospodăriei și de alte condiții (de exemplu vârsta, frecvența operațiunilor de colectare, etc.).
 - Stabilirea dimensiunii minime a recipientului pentru deșeuri reziduale pe baza unei estimări a cantității minime de deșeuri generate pe cap de locuitor, pe baza ipotezei că se realizează colectarea separată a anumitor fracții de deșeuri, precum și în funcție de numărul și dimensiunea gospodăriilor dintr-o clădire (cu dispoziții speciale pentru blocurile mari de apartamente). Pentru micile gospodării din case individuale se va avea în vedere și schema PAYT cu saci.
 - Verificarea utilizării adecvate a volumului recipientului pe parcursul procesului de colectare, respectiv prin verificări rapide privind dimensiunea recipientului: prea mare (de exemplu, pe jumătate gol) sau prea mică (de exemplu, lângă containerul plin se găsesc, pe jos, pungii cu deșeuri reziduale); în astfel de situații, se informează gospodăria cu

privire la posibilitatea de a modifica dimensiunea containerului (de exemplu, prin completarea unei fișe de informare). În cazul în care alte fracții de deșeuri sunt colectate "din poartă în poartă", se verifică dacă aceste fracții sunt separate în mod corect (de exemplu, în tomberonul pentru hârtie se găsește doar hârtie/carton, în tomberonul pentru bio-deșeuri nu se găsesc pungi de plastic sau alte fracții) și se semnalizează cazurile de separare incorectă prin marcaje vizuale (de exemplu, "autocolant roșu" pentru o separare defectuoasă a deșeurilor); utilizarea inadecvată a containerelor pentru materiale reciclabile se penalizează prin refuzul de colectare și/sau prin aplicarea unui tarif suplimentar pentru colectarea materialelor ca deșeuri reziduale.

- Impunerea unor amenzi pentru a pedepsi aruncarea incorectă a deșeurilor/utilizarea inadecvată a containerelor sau depozitarea ilegală a deșeurilor – ca manifestări ce pot să apară în urma introducerii schemei PAYT (amenzi care se vor stabili și aplica de autoritățile locale, în strânsă colaborare cu operatorii de salubritate).

Ratele de colectare separată sunt definite ca proporția din cantitatea generată dintr-o anumită fracție de deșeuri (hârtie, metal, plastic, sticlă, bio-deșeuri) care este colectată separat. După cum se arată în Figura 4-4, prin colectarea "din poartă în poartă" a hârtiei și a bio-deșeurilor se poate asigura o creștere a ratelor de colectare de la 23% la 72% pentru hârtie și de la 31% la 46% pentru bio-deșeuri [EC BiPRO 2015a].

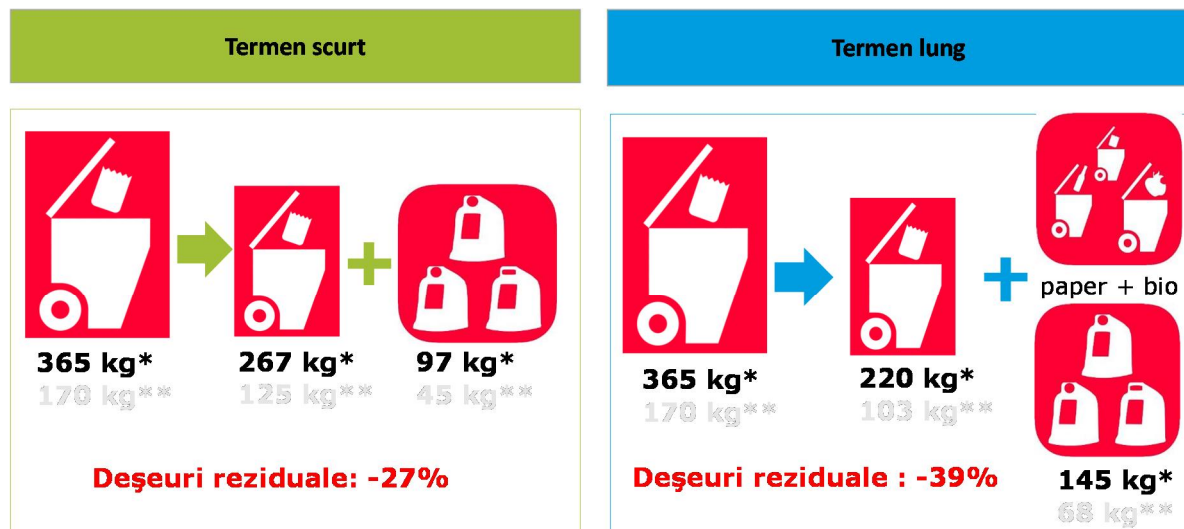
Figura 4-4: Rate de colectare posibile pentru materialele reciclabile, după introducerea schemei PAYT în România

Pe termen scurt, schema PAYT (prin sistemele de puncte de colectare disponibile) poate asigura reducerea cantității de deșeuri reziduale generate cu cel puțin 27% (a se vedea .

Figura 4-5). Pe termen lung, schema PAYT (prin sistemul de colectare "din poartă în poartă" pentru hârtie/carton și bio-deșeuri și prin intermediul punctelor de colectare a altor tipuri de deșeuri de ambalaj) poate asigura reducerea cantității de deșeuri reziduale generate cu cel puțin 39%. Aceste estimări sunt conservative, cifrele având potențialul de a fi mai mari.

Figura 4-5: Reducerea posibilă a cantității de deșeuri reziduale, în urma introducerii schemei PAYT în România

*per locuitor/ an în zonele urbane / ** per locuitor/ an în zonele rurale

Sinteza oportunităților și riscurilor

Tabelul 4-4: Sinteza oportunităților și riscurilor aferente schemei PAYT

Oportunități	Riscuri	Opțiuni pentru diminuarea riscurilor
<ul style="list-style-type: none"> Pe termen scurt, implementarea schemei PAYT sprijină atingerea țintelor privind deșeurile stabilite la nivel național Sporirea nivelului de colectare separată a deșeurilor de ambalaje, la nivelul gospodăriilor Sporirea nivelului de colectare separată a bio-deșeurilor și a operațiunilor de compostare (individuală) Scăderea cantității de bio-deșeuri eliminate la depozitul de deșeuri 	<ul style="list-style-type: none"> Înmulțirea cazurilor de depozitare ilegală a deșeurilor <ul style="list-style-type: none"> Deșeuri în recipientul nedestinat acestora, “Turismul cu deșeuri”, depozitarea deșeurilor în recipientul de colectare al vecinului Aruncarea ilegală a deșeurilor în spații nepermise Arderea deșeurilor în fundul curții Costuri investiționale mari pentru containere/camioane pentru colectarea deșeurilor Nivel scăzut de acceptare a separării la sursă a biodeșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> Intensificarea activităților de control și de supraveghere la momentul introducerii schemei PAYT, pentru a detecta cazurile de depozitare incorectă sau ilegală a deșeurilor Aplicarea cu strictețe a sistemelor de avertizare/sancțiunilor pentru depozitarea incorectă a deșeurilor <ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de autocolante de tip marcaj vizual pentru tomberoanele individuale în cazul cărora aruncarea deșeurilor s-a realizat în mod incorect, pentru a stimula realizarea de acțiuni auto-corective Refuzul de colectare a tomberoanelor/pungilor în cazul cărora aruncarea deșeurilor s-a realizat total incorect și facturarea acestora ca deșeuri reziduale Aplicarea cu strictețe a amenziilor pentru depozitarea ilegală a deșeurilor, inclusiv declanșarea urmăririi penale în cazurile de o gravitate sporită Stabilirea unei dimensiuni minime a containerului, în funcție de mărimea gospodăriei/numărul de persoane din gospodărie Opțiunea de a renunța la sistemul cu tomberoane/containere și de a utiliza un sistem cu pungi de gunoi (pre-plătite) Organizarea de campanii de conștientizare și de promovare <ul style="list-style-type: none"> Modalități simple pentru reducerea cantității de deșeuri aruncate în containerul pentru deșeuri reziduale și cuantumul plăților pentru serviciile de salubritate Localizarea containerelor de colectare a deșeurilor și a centrelor locale de reciclare / facilităților publice pentru depozitarea materialelor reciclabile și a deșeurilor speciale Beneficiile reducerii cantității de deșeuri/separării deșeurilor asupra mediului Asigurarea gratuită de echipamente ușor de utilizat, pentru colectarea separată a biodeșeurilor

Oportunități	Riscuri	Opțiuni pentru diminuarea riscurilor
<ul style="list-style-type: none"> Aplicarea cu mai mare strictețe a principiului “poluatorul plătește”, conform obligațiilor impuse în legislația UE privind deșeurile 	<ul style="list-style-type: none"> Costurile investiționale/de operare și întreținere mari pentru extinderea infrastructurii de gestionare a deșeurilor generează povară financiară Posibilitatea pierderii de venituri datorită subfinanțării operațiunilor de gestionare a deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> Introducerea de către municipalități a unei subvenții directe (sau scutirea de la plata taxei pentru depozitarea deșeurilor) pentru gospodăriile cu venituri reduse care nu își permit să achite taxa/tariful (sub limita de suportabilitate) Organizarea de activități de conștientizare referitor la măsuri simple prin care se poate reduce cantitatea de deșeurile aruncate la containerul de deșeurii reziduale și se poate diminua cuantumul plăților pentru serviciile de salubritate (a se vedea mai sus) Stabilirea unei dimensiuni minime a containerului, în funcție de mărimea gospodăriei/numărul de persoane care locuiesc în blocurile cu multe apartamente Perceperea unei taxe/unui tarif fix pe gospodărie/tomberon/container pentru a se permite recuperarea unei anumite părți din costurile fixe ale sistemului, restul costurilor fiind recuperate prin taxe/tarife variabile Calcularea taxei/tarifului necesar recuperării costurilor pe baza țintei stabilite pentru separarea deșeurilor la nivelul gospodăriilor, astfel încât gospodăriile care generează o cantitate de deșeurii reziduale peste medie vor plăti mai mult

4.4 ECOTAXA PENTRU PUNGI ȘI SACOȘE DE CUMPĂRĂTURI

În anul 2009 a fost introdusă o ecotaxă de 0,2 lei/pungă (0,04 euro) pentru pungile și sacoșele de cumpărături, iar în 2010 această ecotaxă a fost redusă la 0,1 lei/pungă (0,02 euro) (prin amendarea OUG nr. 196/2005). Taxa se aplică pungilor și sacoșelor de cumpărături cu mânere integrate sau aplicate, fabricate din materiale obținute din resurse neregenerabile. Taxa se colectează de la operatorii care comercializează pungile pe piața națională.

Instrumentul nu este implementat în mod adecvat. Producătorii nu plătesc taxa pentru toate pungile de cumpărături pe care le plasează pe piață - se plătește numai 10% din ecotaxa aplicabilă. În plus, producătorii au mărit numărul pungilor de cumpărături din plastic plasate pe piață (numărul de pungile de plastic plasate pe piață în anul 2014 a crescut cu 12% față de nivelul înregistrat în 2011).

Impactul ecotaxei pentru pungile și sacoșele de cumpărături din plastic asupra țintei stabilite de UE pentru deșeurile de ambalaje și municipale este foarte scăzut, deoarece proporția/ponderea pungilor din plastic în totalul deșeurilor de ambalaj și municipale este foarte scăzută. Cu toate acestea, în aprilie 2015 a intrat în vigoare Directiva UE 2015/720 privind reducerea consumului de pungile de transport din plastic subțire; conform acesteia, SM ale UE vor întreprinde măsurile necesare pentru a se asigura că nu se va depăși un consum anual de 90 de pungile de transport din plastic subțire pe persoană, până la sfârșitul anului 2019 (40 până la sfârșitul anului 2025) și/sau că pungile de transport din plastic subțire nu sunt furnizate gratuit la punctele de vânzare a bunurilor sau produselor.

Propunerile Consultantului pentru sporirea impactului ecotaxei pentru pungile din plastic, sunt:

1. Menținerea ecotaxei pentru pungile din plastic, cu următoarele modificări:

- Aplicarea taxei pentru pungile de transport din plastic cu o grosime a peretelui cuprinsă între 15 și 50 microni.
- Impunerea obligației de plată a taxei asupra comercianților cu amănuntul/supermarket-urilor (și nu asupra producătorilor).
- Stimularea aplicării taxei prin includerea activităților de control în planul anual al GNM.

2. Creșterea nivelului taxei: cel puțin la un nivel dublu în 2017, la valoarea planificată inițial de 0,2 lei/pungă (0,04 euro) și dublarea taxei din nou în 2019, la 0,4 lei/pungă (0,08 euro).

4.5 SCHEMA DEPOZIT-RETURNARE PENTRU ANUMITE DEȘEURI DE AMBALAJE

În conformitate cu dispozițiile Legii nr. 249/2015, producătorii și/sau vânzătorii de produse comercializate în ambalaje refolosibile vor aplica schemele de tip depozit-returnare (SDR) cu scopul de a optimiza numărul ciclurilor de utilizare și reutilizare. Cu toate acestea, SDR sunt rareori aplicate în România. Există o serie de SDR aplicate la nivel local pentru ambalajele primare (sticle de bere, apă minerală și plată) și secundare (paleți, însă rar utilizat). În plus, în Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD) a României pentru perioada 2014-2020, schemele SDR sunt prezentate foarte pe scurt.

Aplicarea SDR poate duce la creșterea ratelor de colectare și a calității materialelor colectate aferente recipientelor pentru băuturi, până la un nivel mediu de 90-99%, de exemplu pentru flacoanele de băuturi PET, din sticlă (de unică întrebuintare sau pentru utilizare multiplă) și aluminiu (de unică întrebuintare), contribuind astfel la atingerea țintei pentru anul 2020 cu privire la deșeurile de ambalaje și municipale. Cu toate acestea, o SDR obligatorie, dincolo de dispozițiile deja existente în legislația României privind deșeurile de ambalaj, este considerată a reprezenta un aspect destul de critic, atât datorită costurilor inițiale mari, cât și datorită segmentării pieței interne. De aceea, autoritățile de mediu trebuie să stimuleze și să promoveze în mod activ

inițiative voluntare bazate pe interesul pieței, de exemplu interesul fabricilor de bere sau al producătorilor de alte băuturi. Având în vedere că toate mărcile principale de băuturi din România aparțin unor companii internaționale, este posibil ca aceste companii să aibă capacitatea, din punctul de vedere al cunoștințelor și al resurselor financiare, să stabilească o SDR sau să includă produsele proprii în cadrul SDR existente.

4.6 RESTRICTII/INTERDICȚII PENTRU DEPOZITAREA ANUMITOR TIPURI DE DEȘEURI

Legea nr. 249/2015 interzice depozitarea deșeurilor colectate separat la depozitele de deșeurii, cu excepția deșeurilor de ambalaje care nu pot fi valorificate. În conformitate cu HG nr. 349/2005, depozitarea deșeurilor este permisă numai dacă deșeurile sunt supuse în prealabil unor operații de tratare fezabile tehnic. Nerespectarea se pedepsește cu o amendă de până la 20.000 Lei (4.440 euro). Nu se aplică niciuna dintre aceste interdicții și nu s-a aplicat nicio amendă.

Consultantul propune aplicarea interdicțiilor actuale privind depozitarea deșeurilor înainte de a analiza posibilitatea instaurării unei noi interdicții. Pentru a putea începe procesul de reducere a cantităților de DMS eliminate la depozitul de deșeurii, este mai întâi necesar ca taxa de depozitare și infrastructura pentru tratarea deșeurilor să fie funcționale o perioadă de câțiva ani. O interdicție privind depozitarea deșeurilor municipale poate fi avută în vedere, de exemplu, după anul 2025, după ce taxa de depozitare își va dovedi caracterul funcțional, respectiv după ce cantitățile eliminate la depozitul de deșeurii vor scădea în mod semnificativ.

5 ESTIMAREA IMPACTULUI ASUPRA RECICLĂRII DEȘEURILOR MUNICIPALE SOLIDE (DMS) ȘI ASUPRA RATELOR DE DEPOZITARE A DEȘEURILOR MUNICIPALE BIODEGRADABILE (DMB)

În acest capitol sunt prezentate, în mod concis, efectele generate de instrumentele propuse în capitolul anterior, asupra reciclării deșeurilor municipale solide (DMS) și asupra depozitării deșeurilor municipale biodegradabile (DMB). Consultantul a estimat aceste efecte pentru perioada 2016 – 2025, în cadrul a două scenarii - scenariul "Menținerea situației actuale" (BAU)) și scenariul "Instrumente Economice Îmbunătățite" (IMP) -, fiecare scenariu fiind dezvoltat în trei variante (pesimistă - PES, medie - MED și optimistă - OPT), pentru a reflecta incertitudinile aferente factorilor exogeni și endogeni care afectează în mod direct performanța sistemelor de gestionare a deșeurilor.

Scenariul "Menținerii situației actuale" (BAU)

Presupune implementarea completă a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) finanțat în cadrul POS Mediu 2007 – 2013, fără instrumente economice noi. Toate SMID vor începe să funcționeze conform graficelor de implementare transmise de promotorii/beneficiarii proiectelor (Consiliile județene/ADI), cel mai târziu în anul 2018. Prin SMID se va asigura îmbunătățirea separării și tratării deșeurilor; totuși, fără realizarea de schimbări în cadrul instrumentelor economice existente și fără instituirea de noi instrumente economice, aceste îmbunătățiri se vor menține la un nivel marginal.

Scenariul "Instrumente Economice Îmbunătățite" (IMP)

Presupune implementarea completă a SMID (similar scenariului BAU), a instrumentelor economice îmbunătățite (REP pentru deșeurile de ambalaje și penalități pentru producătorii de ambalaje care nu îndeplinesc țintele/obiectivele stabilite cu privire la reciclare, ecotaxa pentru pungile de cumpărături, taxa depozitare și penalități pentru UAT-urile care nu respecta țintele fixate pentru cantitatea de deșeuri depozitate), introducerea treptată a schemei PAYT bazată pe volumul de deșeuri și a sistemului de colectare "din poartă în poartă" a deșeurilor reciclabile și a bio-deșeurilor, conform propunerilor prezentate în Capitolul 5 al prezentului raport. Graficul de implementare pentru modificările propuse este prezentat la Capitolul 7 al prezentului raport.

În Tabelul 5-1 se prezintă capacitatea nominală (de proiectare) preconizată a fi disponibilă la nivel național pentru operații de sortare, compostare și TMB, după implementarea SMID, în perioada 2016 – 2020 (cu aplicabilitate atât pentru scenariul BAU cât și pentru scenariul IMP):

Tabelul 5-1: Capacitatea preconizată de tratare a deșeurilor la nivel național

Capacitate (tone/an)	2015	2016	2017	2018
Sortare	715.577	750.077	1.604.264	1.842.791
TMB	199.057	199.057	1.303.714	1.544.184
Compostare	224.163	271.725	649.679	649.679
Compostare individuală	-	48.368	177.827	183.427

Cantitățile de deșeuri generate și gradul de utilizare a capacității de sortare/tratare, utilizate ca ipoteză în cadrul scenariilor BAU și IMP sunt (a se vedea Tabelul 5-2 și Tabelul 5-3):

Tabelul 5-2: Gradul de utilizare a capacităților, folosit ca ipoteză în cadrul scenariului BAU

Anul	Sortare		Compostare		TMB	
	Cantitate, t/an	Gradul de utilizare a capacității, %	Cantitate, t/ an	Gradul de utilizare a capacității, %	Cantitate, t/ an	Gradul de utilizare a capacității, %
2016	236.274	45	73.230	25	99.529	50
2020	451.484-580.479	35-45	192.034-268.848	25-35	463.255-772.092	30-50
2025	451.484-580.479	35-45	192.034-268.848	25-35	617.674-926.510	40-60

Tabelul 5-3: Gradul de utilizare a capacităților, folosit ca ipoteză în cadrul scenariului IMP

Anul	Sortare		Compostare		Tratare mecanico-biologică (TMB)	
	Cantitate, t/an	Gradul de utilizare a capacității, %	Cantitate, t/an	Gradul de utilizare a capacității, %	Cantitate, t/an	Gradul de utilizare a capacității, %
2016	236.274	45	73.230	25	99.529	50
2020	773.972-1.031.963	60-80	370.255-460.883	40-60	1.080.929-1.389.766	70-90
2025	902.968-1.160.958	70-90	537.696-691.324	70-90	1.466.975-1.544.184	95-100

Estimarea impactului asupra reciclării deșeurilor municipale, inclusiv compostare

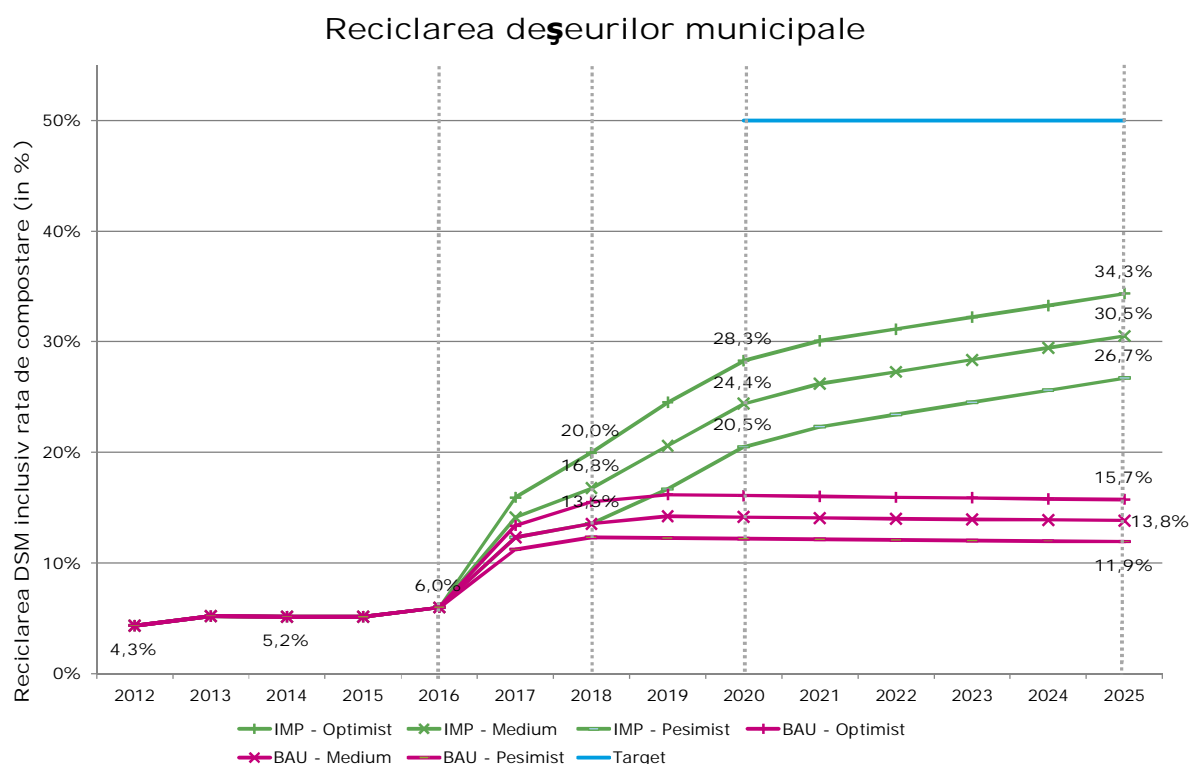
În varianta medie (MED) a scenariului IMP, rata de reciclare a DMS (inclusiv compostare) crește treptat de la 6,0% în 2016⁷ la 16,8% în 2018, la 24,4% în 2020 și la 30,5% în 2025 (a se vedea Figura 5-1). Ratele de reciclare în cadrul variantelor pesimistă (PES)/optimistă (OPT) sunt cu aproximativ 3-4 puncte procentuale mai mici/mari față de aceste valori. Ratele de reciclare mai mari pentru DMS sunt generate în special în urma unei creșteri treptate a ratelor de colectare a materialelor reciclabile prin intermediul noilor sisteme de colectare separată implementate, aceste materiale fiind ulterior transportate și supuse operațiunilor de sortare și compostare. În timp ce SMID va duce la creșterea capacității disponibile pentru colectarea, sortarea și tratarea deșeurilor, implementarea taxei de depozitare începând cu anul 2017, în combinație cu schema PAYT (care se va implementa, treptat, până în anul 2020), vor încuraja producătorii de deșeuri să separe deșeurile reciclabile la sursă, ceea ce va duce la reducerea cantității de deșeuri reziduale mixte care trebuie să fie eliminate.

Prin introducerea și extinderea treptată a sistemului de colectare "din poartă în poartă" pentru hârtie/carton și biodeșeuri, după anul 2020, se vor asigura stimulente suplimentare pentru separarea deșeurilor, fiind astfel facilitată participarea gospodăriilor (comparativ cu sistemele bazate pe puncte de colectare a deșeurilor). Creșterea gradului de utilizare a capacității de sortare (care duce la creșterea nivelului de reciclare a DMS și a deșeurilor de ambalaje), după anul 2020, va fi determinată în special de introducerea treptată a sistemului de colectare "din poartă în poartă" pentru hârtie/carton și bio-deșeuri, care fac obiectul schemei PAYT într-o serie de

⁷ A se consulta capitolul 3 pentru explicarea diferențelor ratelor de reciclare ale DMS dintre model și datele oficiale EUROSTAT.

municipalități. Este probabil ca sistemul de colectare “din poartă în poartă” și shema PAYT să ducă la creșterea semnificativă a ratelor de colectare a deșeurilor din hârtie [EC BiPRO 2015a]. Această situație se aplică și în cazul deșeurilor din sticlă care fac obiectul unei scheme de colectare bazată pe puncte de colectare. La momentul de față, majoritatea municipalităților din România colectează deșeurile de grădiniță în containere pentru deșeuri reziduale. După implementarea sistemului de colectare “din poartă în poartă” a bio-deșeurilor și a schemei PAYT, rata de colectare a deșeurilor de grădiniță poate crește cu până la 75% în anii următori [EC BiPRO 2015a]. În consecință, în perioada 2020-2025, datorită introducerii treptate a schemei PAYT, cantitatea de deșeuri destinată compostării va crește cu 30 de puncte procentuale.

Figura 5-1: Valoarea estimată a ratei de reciclare a DMS în România (2012-2025)

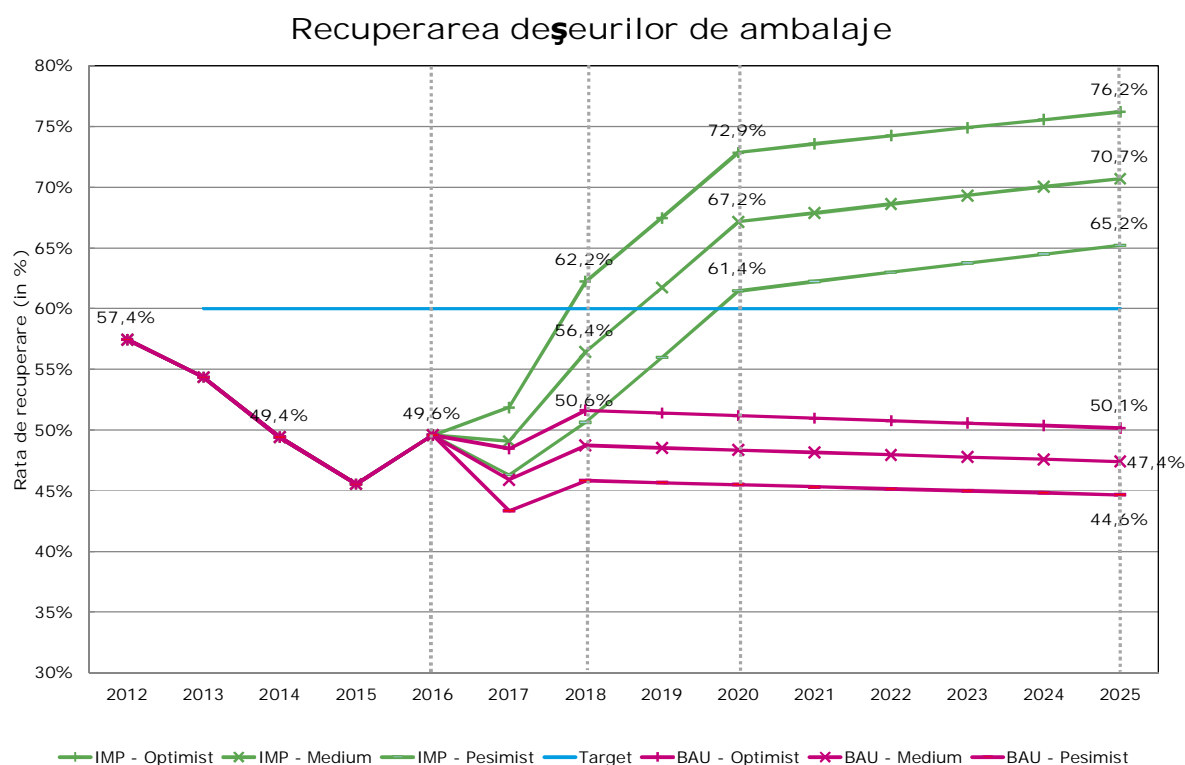
În concluzie, chiar și în ipotezele cele mai optimiste, România nu va atinge țintele fixate pentru anul 2020 cu privire la reciclarea DMS. Este totuși evident că instrumentele economice propuse vor duce la creșterea ratei de reciclare a DMS. Performanța sistemului va depinde într-o foarte mare măsură de rapiditatea cu care se va implementa schema PAYT și sistemul de colectare “din poartă în poartă”.

După cum se arată în Figura 5-2, obiectivele fixate pentru valorificarea/reciclarea ambalajelor vor fi îndeplinite în perioada 2018 – 2020, în funcție de varianta utilizată (OPT, MED, PES). Având în vedere rezultatele obținute în urma inspecțiilor realizate în anul 2015 de Administrația Fondului pentru Mediu și starea actuală a sistemului de colectare separată a deșeurilor municipale, inclusiv a deșeurilor de ambalaje municipale, rata de valorificare a deșeurilor de ambalaje va înregistra o scădere, de la 57,4% în 2012 la 49,6% în 2016. După revizuirea schemei REP conform propunerii Consultantului, după introducerea taxei pentru depozitarea deșeurilor - în anul 2017 și după implementarea schemei PAYT, conform variantei MED a scenariului IMP, rata de valorificare a deșeurilor de ambalaje va crește treptat, de la 49,6% în 2016 la 56,4% în 2018, 67,2% în 2020 și 70,7% în 2025 (a se vedea Figura 5-2). Ratele de valorificare, conform variantelor PES/OPT, sunt cu aproximativ 3-5 puncte procentuale mai mici/mari decât aceste valori. Cifrele cu privire la reciclarea deșeurilor de ambalaje, pentru perioada 2012-2025, sunt similare cu cele înregistrate în cazul valorificării, respectiv cu 3-5% mai mici, în medie, datorită faptului că în România, în afară

de sortarea și reciclarea materialelor, nu sunt aplicate pe scară largă alte opțiuni de valorificare a deșeurilor de ambalaj.

Contribuția ecotaxei pentru pungile de cumpărături în îndeplinirea ratelor de reciclare a DMS și a ratelor de valorificare/reciclare, este considerată a fi scăzută.

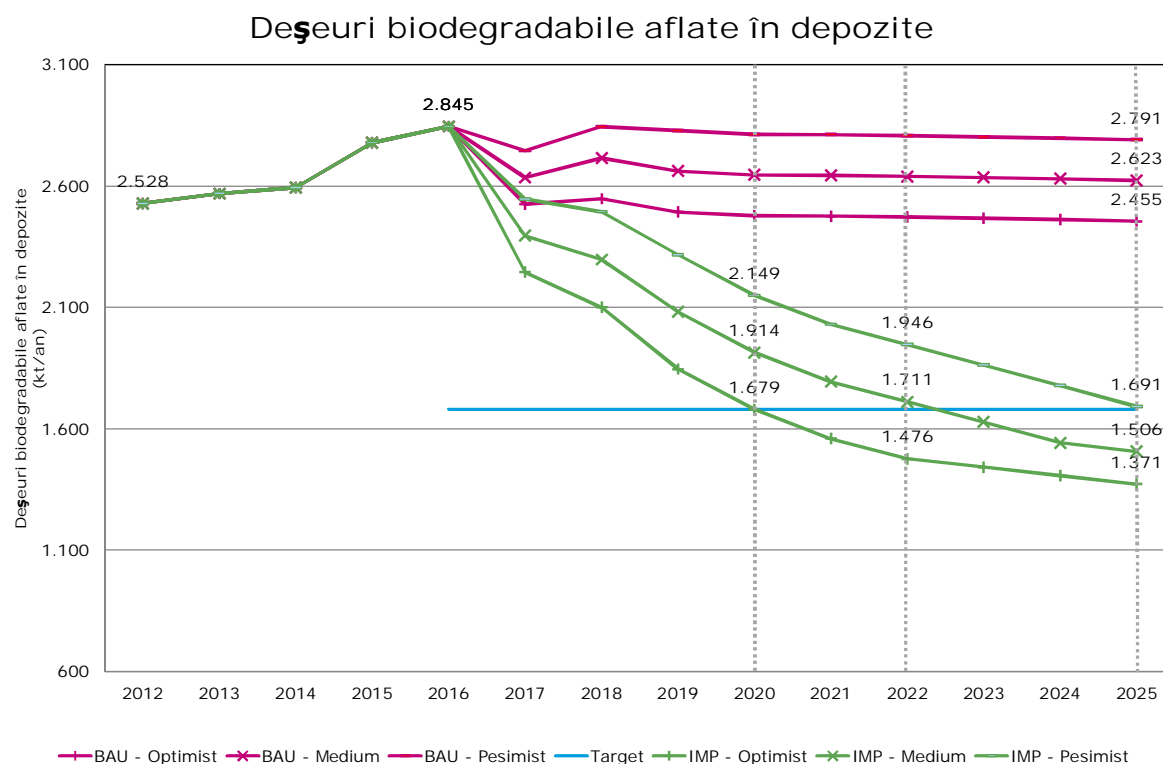
Figura 5-2: Estimarea ratei de valorificare a deșeurilor de ambalaje în România (2012-2025)

Impactul estimat asupra reducerii cantității de deșeurile biodegradabile municipale depozitate

Estimarea cu privire la deșeurile municipale biodegradabile (DMB) depozitate în România (2012-2025) este prezentată în Figura 5-3. Pe baza ipotezelor aferente scenariului IMP, ținta stabilită pentru reducerea cantității de DMB depozitate va fi îndeplinită în intervalul 2020 – 2025, în funcție de varianta aplicată (OPT, MED, PES).

Figura 5-3: Cantitatea estimată de DMB depozitate în România (2012-2025)

Instrumentele majore pentru reducerea cantității de DMB eliminate la depozitul de deșeuri sunt taxa de depozitare și penalitățile plătite de UAT-urile care nu îndeplinesc țintele fixate pentru cantitatea de deșeuri depozitate. După cum se arată în Figura 5-3, cantitatea de DMB depozitate crește, de la 2.528 kt în 2012, la 2.845 kt în 2016. Această creștere este datorată reducerii cantității de deșeuri depozitate ilegal - cantități de deșeuri care, la momentul de față, nu sunt raportate ca fiind depozitate, însă care în viitor urmează a fi raportate statistic ca deșeuri depozitate. După introducerea și creșterea treptată – în intervalul 2017-2020 - a taxei de depozitare și după implementarea SMID (inclusiv a infrastructurii de colectare și TMB), conform variantei MED a scenariului IMP, cantitatea de DMB depozitată ar trebui să scadă treptat, de la 2.845 kt în 2016, la 1.914 kt în 2020, 1.711 kt în 2022 și 1.506 kt în 2025 (a se vedea Figura 5-3).

Propunerea Consultantului pentru perioada ulterioară anului 2020 și pe termen lung, este aceea ca noile investiții să fie direcționate către infrastructura de colectare separată și de tratare a bio-deșeurilor. În condițiile îmbunătățirii situației privind colectarea separată a bio-deșeurilor, stimulată printr-o creștere treptată a utilizării schemei PAYT în municipalități, începând cu anul 2020, rata de colectare a bio-deșeurilor ar putea crește de trei ori (a se vedea capitolul 2), ducând astfel la reducerea cantității de DMB depozitate, la 1.371 kt (varianta OPT)/ 1.506 kt (varianta MED)/ 1.691 kt (varianta PES) în anul 2025.

6 GRAFICUL DE IMPLEMENTARE

Este necesar ca anumite acțiuni să fie implementate pe termen scurt – de exemplu îmbunătățirea Răspunderii Extinse a Producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje și implementarea taxei de depozitare. Acțiuni pe termen scurt sunt necesare și pentru implementarea unei scheme de tip “Plătești cât arunci” (PAYT) bazată pe volumul de deșeurii generate, aplicată în combinație cu actualul sistem bazat pe puncte de colectare. Pe termen lung, se recomandă ca schema PAYT bazată pe volumul de deșeurii generate să fie implementată în combinație cu un sistem îmbunătățit de colectare “din poartă în poartă” a deșeurilor din hârtie/carton și a bio-deșeurilor. În tabelul de mai jos este evidențiat graficul de implementare a instrumentelor propuse de Consultant, sub forma unei foi de parcurs pentru perioada 2016 - 2025. Acțiunile de natură practică sunt prezentate pe fond verde închis, iar acțiunile de tipul informărilor/anunțurilor sau pregătirilor sunt evidențiate pe fond alb. Anumite acțiuni (evidențiate pe fond verde deschis) depind de deciziile specifice luate la nivelul fiecărui instrument.

Tabelul 6-1: Graficul de implementare a principalelor instrumente

Măsura	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Răspunderea extinsă a producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje									
Definierea: - Deșeurilor municipale, în Legea nr. 211/2011, Legea nr. 101/2006 și Legea nr. 249/2015 - Responsabilității UAT-urilor cu privire la gestionarea deșeurilor de ambalaje municipale - Răspunderii organizatorice parțiale și a răspunderii financiare depline a OTR-urilor - Modalității de colaborare dintre UAT-uri și OTR-uri	Pregătirea modificărilor								
Implementarea unei OTR unice/clearinghouse	Anunț	Pregătirea condițiilor	Începerea funcționării						
Modificarea penalității aplicate producătorilor de ambalaje și OTR-urilor - Nivel mai mic al penalității - Calcularea pe baza intrărilor în tratarea finală	Introducere-modificărilor				Analiza posibilității de anulare a sancțiunii				

EVALUAREA IMPACTULUI DIFERITELOR INSTRUMENTE ECONOMICE ASUPRA CANTITĂȚILOR DE DEȘEURI RECICLATE/VALORIFICATE ȘI DEVIATE DE LA DEPOZITARE ÎN ROMANIA

Măsura	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
- Analiza posibilității de anulare a penalității, după modificările aduse REP și după aplicarea taxei de depozitare									
Taxa de depozitare									
Implementarea taxei de depozitare pentru depozitele de deșeuri nepericuloase	Anunț	30 lei/t (6,6 euro/t)	60 lei/t (13,5 euro/t)	120 lei/t (27,0 euro/t)	180 lei/t (40,5 euro/t)	180 lei/t (40,5 euro/t)	180 lei/t (40,5 euro/t)	180 lei/t (40,5 euro/t)	Reexaminarea taxei de depozitare Analiza posibilității de aplicare a unei interdicții de depozitare
Specificarea scutiilor - Cenușa de vatră/zgura de la incinerare - Analiza unei scutiri pentru deșeurile din activități de curățare a străzilor, pentru fracții de mici dimensiuni (<2 cm) provenite de la liniile de sortare - Definirea modului de funcționare a instalațiilor TMB - Definirea de criterii pentru rezultate - Scutare pentru materialul stabilizat biologic prin tratare mecanico-biologică (TMB)	Anunț				Re-examinarea scutiilor				
Definirea mecanismului de plată	Anunț								
Implementarea taxei pentru depozitele de deșeuri inerte	Anunț	6 Lei/t (1,4 euro/t)	12 Lei/t (2,7 euro/t)	24 Lei/t (5,4 euro/t)	26 Lei/t (8,1 euro/t)	26 Lei/t (8,1 euro/t)	26 Lei/t (8,1 euro/t)	26 Lei/t (8,1 euro/t)	26 Lei/t (8,1 euro/t)
Modificarea modelului de contract pentru operatorii de salubritate - Indicatori de performanță	Anunț								

EVALUAREA IMPACTULUI DIFERITELOR INSTRUMENTE ECONOMICE ASUPRA CANTITĂȚILOR DE DEȘEURI RECICLATE/VALORIFICATE ȘI DEVIATE DE LA DEPOZITARE ÎN ROMANIA

Măsura	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
- Posibile sancțiuni pentru neîndeplinirea indicatorilor de performanță									
Standardizarea mecanismului de plată a serviciului de salubritate prin pentru taxa specială de salubritate	Anunț								
Mentținerea penalității pentru UAT - Aplicarea de ținte progresive - Transferarea responsabilității de raportare către ADI - Adoptarea nivelului sancțiunii (mai mare) - Aplicarea de sancțiuni/realizarea de controale - Analiza posibilității de anulare a penalității, după modificările aduse REP și după aplicarea taxei de depozitare	Introduce- rea modificărilor Țintă 85%	Țintă 70%	Țintă 55%	Țintă 40%	Analiza posibilității de anulare a sancțiunii				
Stabilirea destinației sumelor colectate din taxe/penalități - Cofinanțarea de proiecte care promovează prevenirea deșeurilor, colectarea separată, re folosirea, reciclarea	Anunț								
Schema "Plătești cât arunci" (PAYT)									
Introducerea schemei PAYT bazată pe volumul de deșeuri - Utilizarea sistemelor bazate pe puncte de colectare	Pregătirea de proiecte pilot	Implemen- tarea proiectelor pilot	Implementarea proiectelor pilot + diseminarea experiențelor, reproducerea voluntară Pregătirea actelor	Acoperire totală (100%)					

EVALUAREA IMPACTULUI DIFERITELOR INSTRUMENTE ECONOMICE ASUPRA CANTITĂȚILOR DE DEȘURI RECICLATE/VALORIFICATE ȘI DEVIATE DE LA DEPOZITARE ÎN ROMANIA

Măsura	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			legislative și a ghidurilor naționale						
<p>Completarea schemei PAYT bazată pe volumul de deșuri cu schema de colectare "din poartă în poartă" pentru anumite fracții de deșuri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementarea schemei de colectare "din poartă în poartă" pentru hârtie/carton și bio-deșuri - Analiza posibilității de a aplica schema de colectare "din poartă în poartă" pentru fracțiile de PMC - Stabilirea unui nivel adecvat al taxei - Aplicarea schemei pentru selectarea/schimbarea containerului, grad de conectare minimă, mecanismul de control/avertizare/sanționare 			Pregătirea și implementarea proiectelor pilot + diseminarea experiențelor, reproducerea voluntară	Pregătirea actelor legislative și a ghidurilor naționale	Acoperire 10%	Acoperire 20%	Acoperire 30%	Acoperire 40%	

Tabelul 6-2: Graficul de implementare pentru celelalte instrumente

Măsura	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<p>Modificarea ecotaxei aplicate pungilor de cumpărături</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea ecotaxei pentru pungile de transport din plastic cu o grosime a peretelui cuprinsă între 15-50 micrometri - Obligativitatea colectării taxei revine comercianților cu amănuntul /supermarket-urilor - Includerea activităților de control în planul anual al GNM 	Introducerea modificărilor	0,2 lei/pungă (0,04 euro)	0,2 lei/pungă (0,04 euro)	0,4 lei/pungă (0,08 euro)	0,4 lei/pungă (0,08 euro)	0,4 lei/pungă (0,08 euro)	0,4 lei/pungă (0,08 euro)	0,4 lei/pungă (0,08 euro)	0,4 lei/pungă (0,08 euro)
Încurajarea și promovarea inițiativelor voluntare privind sistemele de depozit-returnare pentru ambalajele de băuturi									

BIBLIOGRAFIE

[EC BIO 2014] BIO by Deloitte, Arcadis, Ecologic, Institutul pentru Politică Europeană de Mediu (IEEP), Umweltbundesamt AT (2014): Ghid pentru Răspunderea Extinsă a Producătorului (*Development of Guidance on Extended Producer Responsibilities*), document disponibil la: http://ec.europa.eu/environment/archives/waste/eu_guidance/index.html, accesat în luna octombrie 2015

[EC BIO 2015] Bio by Deloitte, Gestionarea deșeurilor generate din activități de construcție și demolări în România (*Construction and Demolition Waste Management in Romania*), document disponibil la: http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/deliverables/CDW_Romania_Factsheet_Final.pdf, accesat în luna aprilie 2016

[EC BiPRO 2015a] BiPRO GmbH & Institutul de Cercetare din Copenhaga (2015): Evaluarea schemelor de colectare separată, în capitalele celor 28 de SM ale UE (*Assessment of separate collection schemes in the 28 capitals of the EU*), document disponibil la: <http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/index.htm><http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/index.htm>, accesat în luna decembrie 2015

[EC IEEP 2012] Institutul pentru Politică Europeană de Mediu (IEEP), Eunomia, BIO, Ecologic, Umweltbundesamt Oesterreich and Acadis (2012): Utilizarea Instrumentelor Economice și Performanța în Gestionarea Deșeurilor (*Use of Economic Instruments and Waste Management Performance*), document disponibil la: http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/final_report_10042012.pdf, accesat în luna decembrie 2015

[EUROSTAT 2012] Comisia de Statistică (EUROSTAT) a Comisiei Europene (2012): Ghid pentru colectarea deșeurilor municipale (*Guidance on municipal waste collection*), document disponibil la: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/342366/351811/Municipal-waste-statistics-guidance.pdf>, accesat în luna ianuarie 2016

[NEPA 2015] Date furnizate prin email, în data de 23.10.2015, de către ANPM

[OECD 2006] Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) (2006): Efectele aplicării de tarife unitare pentru colectarea deșeurilor (*Impacts of Unit-based Waste Collection Charges*), document disponibil la: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/impacts-of-unit-based-waste-collection-charges_oecd_papers-v6-art30-en, accesat în luna decembrie 2015